

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2017/2337**af 29. maj 2017****om den i forbindelse med teknisk bistand i landbrugssektoren samt produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter i henhold til lov om mælk og fedtstoffer anvendte statsstøtte SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN))***(meddelt under nummer C(2017) 3487)***(Kun den tyske udgave er autentisk)**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit ⁽¹⁾,

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 28. november 2011 og 27. februar 2012 anmodede Europa-Kommissionen (herefter »Kommissionen«) Tyskland om supplerende oplysninger i forbindelse med årsrapporten om statsstøtte i landbrugssektoren for 2010, som Tyskland havde indsendt i henhold til artikel 21, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽²⁾, nu artikel 26, stk. 1, i Rådets forordning (EU) 2015/1589 ⁽³⁾. Tyskland besvarede Kommissionens spørgsmål ved brev af 16. januar 2012 og 27. april 2012. I lyset af de oplysninger, som Tyskland indsendte, viste det sig, at Tyskland havde ydet statsstøtte til den tyske mejerisektor på grundlag af Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten (forkortet Milch- und Fettgesetz, herefter »lov om mælk og fedtstoffer«) af 1952.
- (2) Ved brev af 2. oktober 2012 meddelte Kommissionen Tyskland, at de pågældende foranstaltninger var registreret som ikke-anmeldt støtte med sagsnummer SA.35484 (2012/NN). Ved brev af 16. november 2012, 7., 8., 11., 13., 14., 15. og 19. februar 2013, 21. marts 2013, 8. april 2013, 28. maj 2013, 10. og 25. juni 2013 og 2. juli 2013 fremlagde Tyskland yderligere dokumentation.
- (3) Ved brev af 17. juli 2013 (C(2013) 4457 final) (herefter »indledningsafgørelsen«) meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Med henblik på undersøgelse af de omhandlede delforanstaltninger for deres forenelighed med det indre marked sondrede Kommissionen mellem to perioder:
  1. periode: 28. november 2001 til 31. december 2006
  2. periode: fra den 1. januar 2007.
- (4) I indledningsafgørelsen konstaterede Kommissionen for flere delforanstaltninger i henhold til lov om mælk og fedtstoffer, at disse enten ikke udgør støtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, eller at disse udgør støtte, som ikke falder ind under anvendelsesområdet for bestemmelserne om statsstøtte.
- (5) For andre delforanstaltninger fastslog Kommissionen, at disse enten i perioden fra den 28. november 2001 til den 31. december 2006 eller i perioden fra den 1. januar 2007 eller i begge perioder er forenelige med det indre marked.

⁽¹⁾ Med virkning fra den 1. december 2009 er artikel 87 og 88 i EF-traktaten blevet til henholdsvis artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Artikel 87 og 88 i EF-traktaten og artikel 107 og 108 i TEUF er i det væsentlige identiske. For så vidt angår denne afgørelse skal henvisninger til artikel 107 og 108 i TEUF forstås som henvisninger til artikel 87 og 88 i EF-traktaten, når det er relevant.

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1).

⁽³⁾ Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 9). Med virkning fra 14. november 2015 ophæver denne forordning forordning (EF) nr. 659/1999 og erstatter denne. I henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2015/1589 skal henvisninger til den ophævede forordning betragtes som henvisninger til forordning (EU) 2015/1589 og læses i overensstemmelse med sammenligningstabellen i bilag II.

- (6) For alle øvrige delforanstaltninger, herunder de delforanstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse, vedrørende teknisk bistand i landbrugssektoren samt støtte ydet til fordel for produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter, rejste Kommissionen i indledningsafgørelsen tvivl om deres forenelighed med det indre marked.
- (7) Efter at der var blevet konstateret urigtigheder i indledningsafgørelsen, blev der ved brev af 16. december 2013 sendt en berigtigelse til de tyske myndigheder.
- (8) Indledningsafgørelsen (i den ændrede version) blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽⁴⁾. Kommissionen opfordrede de interesserede parter til at fremsætte eventuelle bemærkninger inden for en måned.
- (9) Ved brev af 20. september 2013 fremsatte Tyskland bemærkninger til indledningsafgørelsen.
- (10) Kommissionen modtog i alt 19 bemærkninger fra interesserede parter. En af disse interesserede parter anmodede Kommissionen om at få sit navn hemmeligholdt og begrundede dette udførligt. I alt ti bemærkninger, dog ikke sidstnævnte, vedrørte henholdsvis de omhandlede delforanstaltninger med henblik på teknisk bistand i landbrugssektoren og støtte ydet til produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter.
- (11) Disse bemærkninger blev fremsendt til Tyskland ved brev af 27. februar 2014, 3. marts 2014 og 3. oktober 2014.
- (12) Ved brev af 21. marts 2014 meddelte de tyske myndigheder Kommissionen, at de ikke ville fremsætte bemærkninger til de tidligere nævnte bemærkninger fra interesserede parter.
- (13) Ved brev af 31. marts 2014 fremsendte Tyskland en bemærkning til Kommissionen fra delstaten Bayern som svar på bemærkningen fra den interesserede part, hvis navn blev hemmeligholdt (jf. betragtning 10).
- (14) Tyskland fremsendte i første omgang ikke noget svar til de bemærkninger, der var blevet fremsat af de interesserede parter i februar 2014. Med henblik på supplerende bemærkninger af 8. juli 2014 fremsatte Tyskland sine bemærkninger ved brev af 3. december 2014.
- (15) Kommissionen anmodede Tyskland om yderligere oplysninger ved brev af 13. november 2014. Tyskland besvarede Kommissionens spørgsmål ved brev af 27. februar 2015.
- (16) Den 30. juni 2016 fremsendte Forbundsministeriet for Ernæring og Landbrug yderligere oplysninger om delforanstaltning RP 2.
- (17) Kommissionen anmodede endnu engang Tyskland om yderligere oplysninger ved brev af 15. november 2016. Efter anmodning om en forlængelse af fristen for besvarelse af brevet, som blev indrømmet af Kommissionen, svarede Tyskland på Kommissionens spørgsmål ved brev af 13. januar 2017.

2. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGERNE OG BEMÆRKNINGER FRA DE TYSKE MYNDIGHEDER

- (18) Nedenfor behandles delforanstaltningerne vedrørende den i henhold til lov om mælk og fedtstoffer tildelte støtte til teknisk bistand i landbrugssektoren samt støtte til produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter, og hvorom Kommissionen har udtrykt tvivl med hensyn til deres forenelighed med det indre marked. Det drejer sig om følgende delforanstaltninger (de enkelte delforanstaltninger betegnes i det nedenstående i overensstemmelse med deres gruppering i bilaget til indledningsafgørelsen): BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9 og TH 10 (teknisk bistand for perioden 2001-2006) RP 2 (teknisk bistand for perioden 2007 og derefter) BW 10, BW 11, NI 1 og TH5 (kvalitetsprodukter for perioden 2001-2006).

Retsgrundlag

- (19) Lov om mælk og fedtstoffer er en tysk forbundslov, som trådte i kraft i 1952 og siden er blevet ændret flere gange ⁽⁵⁾. Den udgør rammeloven for de omhandlede støtteforanstaltninger og har ubegrænset gyldighedsperiode.

⁽⁴⁾ Jf. fodnote 3.

⁽⁵⁾ Senest ændret ved artikel 397 i forordning af 31. august 2015 (Tysklands lovtidende I, s. 1474).

- (20) Lov om mælk og fedtstoffer bemyndiger i § 22, stk. 1, de tyske delstater til at opkræve en mælkeafgift af mejerierne på grundlag af råmælksmængderne. I henhold til de af Tyskland til rådighed stillede oplysninger har 9 (ud af 16) delstater gjort brug af denne bemyndigelse, nemlig Baden-Württemberg, Bayern, Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland og Thüringen. De afgifter, delstaterne opkræver, udgør op til 0,0015 EUR pr. kg mælk.
- (21) Tyskland har dokumenteret, at mælkeafgiften ikke kan anvendes på importprodukter. Derimod kan eksportprodukter være underlagt mælkeafgiften.
- (22) § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer bestemmer, at indtægterne fra mælkeafgiften kun må anvendes til:
1. fremme og opretholdelse af kvaliteten på grundlag af bestemte gennemførelsesbestemmelser
  2. forbedring af hygiejnen i forbindelse med fremstillingen, modtagelsen, behandlingen, forarbejdningen og afsætningen af mælk og mælkeprodukter
  3. mælkekontroller
  4. rådgivning af virksomheder i mejerimæssige spørgsmål og løbende mejeriuddannelse af unge arbejdstagere
  5. reklame med henblik på øget forbrug af mælk og mælkeprodukter
  6. gennemførelse af de i henhold til lov om mælk og fedtstoffer overdragne opgaver.
- (23) § 22, stk. 2a, i lov om mælk og fedtstoffer fastslår, at uanset stk. 2 kan midlerne i henhold til stk. 1 også anvendes til:
1. reduktion af strukturelt betingede forhøjede registreringsomkostninger i forbindelse med leveringen af mælk og fløde fra producent til mejeri
  2. reduktion af forhøjede transportomkostninger i forbindelse med leveringen af mælk mellem mejerier, såfremt leveringen er nødvendig med henblik på at sikre forsyningen af drikkemælk i de aftagende mejeriers afsætningsområde
  3. fremme af kvaliteten ved central afsætning af mælkeprodukter.
- (24) § 22, stk. 4, i lov om mælk og fedtstoffer fastsætter, at bidrag og gebyrer, som betales af mejerier eller deres foreninger til mælkeproducenter i forbindelse med de i stk. 2 anførte formål, helt eller delvist kan udliges af provenuet fra mælkeafgiften.
- (25) Mens lov om mælk og fedtstoffer udgør rammeloven, er det de gennemførelsesbestemmelser, som delstaterne har udstedt på baggrund af lov om mælk og fedtstoffer, der udgør det egentlige retsgrundlag for de omhandlede foranstaltninger.

Finansiering

- (26) Ved brev af 13. januar 2017 har de tyske myndigheder bekræftet, at de foranstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse, udelukkende finansieres med midler fra mælkeafgiften, og at der ikke blev anvendt supplerende midler fra delstatsbudgetterne.

2.1. Støtte til teknisk bistand i landbrugssektoren

- (27) Baden-Württemberg, Bayern, Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland og Thüringen ydede mellem 2001 og 2006 finansiel støtte til foranstaltninger, der var rettet mod teknisk bistand (delforanstaltninger BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9 og TH 10).
- (28) Rheinland-Pfalz ydede i perioden 2007 og derefter finansiel støtte til en foranstaltning, som er rettet mod teknisk bistand i landbrugssektoren (RP 2).
- (29) Mellem 2001 og 2011 udgjorde de samlede til rådighed stillede budgetmidler (alle delstater sammenregnet) i alt 23,7 mio. EUR.

- (30) Den finansielle støtte ydes til generelle informationsforanstaltninger, som kommer alle virksomheder i mejerisektoren til gode. Disse foranstaltninger fokuserer på anvendelsen af mælk og mælkeprodukter generelt, er begrænset til oplysninger om mælkens objektive egenskaber, indeholder ingen subjektive påstande om fordelene ved bestemte produkter fra en eller flere virksomheder og vedrører ingen reklameforanstaltninger. Der finansieres kun generelle foranstaltninger, som kommer alle producenter i mejerisektoren til gode på samme måde. Bestemte producenter eller mælkens oprindelse nævnes ikke ved navn. Der ydes ingen direkte betalinger til forarbejdnings- og afsætningsvirksomheder (med undtagelse af foranstaltning RP 2).
- (31) Medmindre andet angives, udgør foranstaltningernes støtteintensitet op til 100 % af de støtteberettigede omkostninger.

Teknisk bistand i perioden 2001-2006

BY 3

- (32) Bayern ydede finansiell støtte til indsamling af faktiske og tekniske oplysninger af generel karakter om mælkeproduktion samt til offentliggørelse og tilrådighedsstillelse af generelle oplysninger om mejerimæssige emner (f.eks. mælkeproduktion i landbrugsbedrifter). Der blev også ydet støtte til omkostninger i forbindelse med formidlingen af videnskabelige oplysninger (gennem publikationer og foredrag) samt udarbejdelsen af faktiske oplysninger om kvalitetssystemer, som stilles til rådighed for mælkeproducenterne i Bayern og den interesserede offentlighed. Foranstaltningen blev gennemført af Verband der Milcherzeuger e.V. (sammenslutningen af mælkeproducenter, herefter »VMB«).
- (33) I meddelelsen af 20. september 2013 ⁽⁶⁾ fremførte Tyskland, at foranstaltning BY 3 efter fornyet undersøgelse ikke udgør statsstøtte, idet den ikke indeholder nogen konkrete fordele for enkelte virksomheder. Såfremt der skulle være tale om støtte, finder overgangsklausulen for eksisterende støtte anvendelse. Subsidiært blev det anført, at støtten er forenelig med det indre marked.
- (34) I øvrigt er de pågældende foranstaltninger uafhængigt af dokumentationen af, at midlerne blev anvendt til udbredelse af nye metoder, forenelige med det indre marked. I artikel 15, stk. 2, litra e), i Kommissionens forordning (EF) nr. 1857/2006 ⁽⁷⁾ og rammebestemmelserne 2007-2013 ⁽⁸⁾ gives afkald på dette krav (udbredelse af nye metoder). Det er derimod afgørende, at der blev formidlet videnskabelige oplysninger. Denne målestok kan også overføres på perioden 2000-2006, idet der på daværende tidspunkt ikke forelå nogen omstændigheder, som kunne have gjort strengere kriterier nødvendige.
- (35) Tyskland anfører, at foranstaltningen ikke har været begrænset til en bestemt gruppe, men at hele mejerisektoren er blevet støttet på en generel måde, og at der ikke er anvendt mere end 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år.
- (36) Ifølge de tyske myndigheder var modtagerne af denne foranstaltning »landbrugere, producentsammenslutninger, interesserede medlemmer af offentligheden samt SMV'er«.
- (37) I henhold til meddelelsen fra de tyske myndigheder af 27. februar 2015 lå de årlige udgifter til foranstaltningerne BY 3 og BY 10 i perioden 2001-2006 i et interval fra 471 986 EUR til 518 057 EUR. Ved et antal mælkeproducenter og mejerivirksomheder i intervallet mellem 47 287 og 56 755 i samme periode giver det et årligt beløb pr. støttemodtager (mælkeleverandører og mejerivirksomheder) på mellem 9,13 EUR og 10,46 EUR.

BY 10

- (38) Bayern ydede finansiell støtte til Milchwirtschaftliche Untersuchungs- und Versuchsanstalt (MUVA) Kempten til informationsudveksling mellem forskellige aktører (forskningsinstitutter, myndigheder) om temaet mælk som råstof.
- (39) I meddelelsen af 20. september 2013 gjorde Tyskland gældende, ⁽⁹⁾ at foranstaltning BY 10 ikke indeholder statsstøtte, idet den ikke er orienteret mod en videnoverførsel fra MUVA til mælkeproducenter eller mejerier. Såfremt der skulle være tale om støtte, finder overgangsklausulen for eksisterende støtte imidlertid anvendelse. Subsidiært blev det anført, at støtten er forenelig med det indre marked.

⁽⁶⁾ S. 34-36.

⁽⁷⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 1857/2006 af 15. december 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion af landbrugsprodukter, og om ændring af forordning (EF) nr. 70/2001 (EUT L 358 af 16.12.2006, s. 3).

⁽⁸⁾ EF-rammebestemmelser for statsstøtte til landbrug og skovbrug for 2007-2013 (EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1).

⁽⁹⁾ S. 37-39.

- (40) I samme meddelelse ⁽¹⁰⁾ fremførte Tyskland, at »modtagerne« af foranstaltningen fortrinsvis er myndigheder.
- (41) I sine bemærkninger af 27. februar 2015 fastsætter Tyskland de samlede årlige udgifter i forbindelse med foranstaltningerne BY 3 og BY 10 til mellem 471 986 EUR og 518 057 EUR (se punkt 37).

BW 4

- (42) Baden-Württemberg ydede finansiel støtte til almindeligt oplysningsarbejde og forbrugeroplysninger i forbindelse med mælk og mælkeprodukter. I forbindelse med denne foranstaltning drejede det sig bl.a. om:
- a) forbrugerinformationer om næringsværdi og mælkeprodukters generelle egenskaber
  - b) generelle informationer om mærkningsregler eller kvalitetskarakteristika for mælk og mælkeprodukter
  - c) tilrådgivningsstillelse af konsulenter eller informationskranker om ovennævnte emner i forbindelse med forbrugerarrangementer (international mælkedag)
  - d) gennemførelse eller deltagelse i uddannelse og videnskabelige møder om temaet mælk og mælkeprodukter som levnedsmidler
  - e) tilrettelæggelse af arrangementer og præsentation af mejerisektoren som helhed i forbindelse med messer (landbrugs- og folkefester).
- (43) Koordineringen af foranstaltningen foregik via Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (MVBW). Den tekniske gennemførelse af foranstaltningen foregik enten via MVBW selv eller en tredjemand, som handler på dennes vegne.
- (44) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽¹¹⁾ fastholder Tyskland sin opfattelse af, at der i forbindelse med foranstaltningen ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstigelse af bestemte virksomheder eller produktionsgrene.
- (45) Subsidiært fremføres det ⁽¹²⁾, at foranstaltningerne materielt var i overensstemmelse med de på daværende tidspunkt gældende EF-rammebestemmelser og principielt kan anses for at være teknisk bistand i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽¹³⁾ (herefter: »EF-rammebestemmelserne 2000-2006«). Foranstaltningerne tjente den generelle, bredt formidlede offentliggørelse af aktuelle videnskabelige oplysninger om mælks og mælkeprodukters egenskaber.
- (46) Tyskland hævder, at foranstaltningen »almindeligt oplysningsarbejde« ikke har været begrænset til en bestemt gruppe, men har støttet hele mejerisektoren på en generel måde. Dermed har de i punkt 14.2 nævnte betingelser i EF-rammebestemmelserne været opfyldt. I henhold til punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 kan der ydes støtte på op til 100 % af omkostningerne. Størrelsen af støtten har ligget under den fastsatte grænse i henhold til punkt 14.3 på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år.

BB 1

- (47) Brandenburg har inden for rammerne af foranstaltningen »Verbesserung der Hygiene« (forbedring af hygiejnen) ydet støtte til omkostningerne i forbindelse med undervisning og uddannelse. Prioriteter var i den forbindelse dyresundhed, forbedring af malkehygiejnen og råmælkskvaliteten samt analyse af produktivetsforringelser. Gennemførelsen af foranstaltningen blev overdraget til Landeskontrollverband Brandenburg (LKVB). Det maksimale støttebeløb har ikke overskredet 60 % af de støtteberettigede omkostninger.
- (48) I meddelelsen af 20. september 2013 gjorde Tyskland gældende ⁽¹⁴⁾, at foranstaltningen »Verbesserung der Hygiene« for perioden 2001-2006 har været forenelig med det indre marked. Tilbuddene om konsulentbistand har ikke været begrænset til bestemte grupper, men var tilgængelige for alle mælkeproducenter i Brandenburg. Enkelte virksomheder har ikke modtaget støtte. Foranstaltningen skal henføres under punkt 13.2, tredje led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 (dækning af omkostninger til uddannelse af personale i anvendelsen af kvalitetssikringssystemer).

⁽¹⁰⁾ S. 38.

⁽¹¹⁾ S. 43.

⁽¹²⁾ S. 47.

⁽¹³⁾ EUT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

⁽¹⁴⁾ S. 39-40.

- (49) I meddelelsen af 27. februar 2015 gentager de tyske myndigheder, at alle mælkeproducenter i landet principielt havde mulighed for at benytte sig af den omhandlede rådgivning (kompleks rådgivning og særrådgivning). Tyskland hævder, at der i forbindelse med støtten er tale om delvis finansiering med faste beløb på henholdsvis 161,19 EUR pr. bedrift ved kompleks rådgivning og 144,62 EUR pr. bedrift ved særrådgivning. Dermed kunne der ikke blive tale om en overskridelse af maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. bedrift inden for en periode på tre år. Ifølge de tyske myndigheder har de nævnte værdier 2006 som basisår, men beløbene for de andre år har haft en lignende størrelsesorden. Tyskland gør desuden gældende, at der i forbindelse med de endelige støttemodtagere (mælkebedrifter/-producenter) er tale om SMV'er.

BB 3

- (50) Brandenburg har frem til udgangen af 2007 ydet støtte med henblik på tilrådhedsstilling af oplysninger om økonomiske spørgsmål samt videreformidling af nylige informationer og viden om mejerimæssige spørgsmål vedrørende mælkelovgivning, mælkepolitik, mælkeydelse og -kvalitet, foder og håndtering, støtte, beskyttelse mod dyresygdomme osv. Der fandt hverken individuel rådgivning eller uddannelse af enkelte personer sted. Gennemførelsen blev overdraget til Landesvereinigung der Milchwirtschaft Brandenburg-Berlin e. V. (delstatsmejeriforeningen i Brandenburg-Berlin, herefter »LVMB«) og Landesbauernverband Brandenburg e.V. (landbrugsorganisationen i Brandenburg, herefter »LBV«).
- (51) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽¹⁵⁾ anser Tyskland fortsat den ovennævnte foranstaltning for forenelig med det indre marked. Den skal henføres under EF-rammebestemmelserne 2000-2006, nærmere bestemt som teknisk bistand i henhold til punkt 14.1. Hermed skulle EF-landbrugssektorens effektivitet og professionalisme forbedres og således yde et bidrag til dens levedygtighed på lang sigt.
- (52) De af LVMB gennemførte malknings- og kvalitetskonkurrencer skal tilregnes fjerde led i punkt 14.1 som »tilrettelæggelse af konkurrencer«.
- (53) I meddelelsen af 27. februar 2015 fremfører Tyskland, at brandenburgske virksomheder har modtaget præmier i forbindelse med konkurrencerne i anledning af landbrugs- og forbrugermessen »Internationale Grüne Woche« i Berlin og dermed er blevet kendt i den brede offentlighed. Til dette formål er der i 2006 anvendt midler i en størrelsesorden af ca. 463 EUR via LVMB, som stammede fra mælkeafgiften ⁽¹⁶⁾.
- (54) Via LBV's projekt »Milcherzeugerberatung« (rådgivning til mælkeproducenter) har LBV's mælkekonsulent udøvet rådgivningsfunktion i forhold til alle interesserede parter i mejerisektoren. Finansieringen skete som delvis finansiering inden for rammerne af projektstøtte med midler fra mælkeafgiften. Ifølge de fremsendte dokumenter modtog LBV i 2006 støtte til dette formål på 20 000 EUR af delstatsmidler. Ifølge Tyskland er der anvendt en lignende fremgangsmåde i de foregående år.
- (55) Støtten har ikke været begrænset til bestemte grupper. Alle berørte personer på det pågældende område af mejerisektoren har haft fri mulighed for at deltage i ovennævnte fagkonkurrencer. Betingelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 har derfor været opfyldt.

HE 2

- (56) Hessen ydede finansiell støtte til Landesvereinigung für Milch und Milcherzeugnisse Hessen e.V. (delstatsmejeriforeningen i Hessen, herefter »LVMH«) i forbindelse med foranstaltningen »Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam« (innovationsteamets undervisning af producenter). I forbindelse med denne foranstaltning frembragte LVMH's innovationsteam videnskabelige oplysninger i form af faglige artikler samt arrangerede undervisning. De omfattede indsamling og sortering af oplysninger, videreformidling af viden gennem videnskabelige artikler og uddannelse af landbrugere og landbrugsmedhjælpere.
- (57) Tyskland påstår, at indvirkningerne på konkurrencevilkårene har været små ⁽¹⁷⁾. Støtten kunne derfor ydes op til en maksimalt tilladt sats på 100 % til dækning af omkostningerne til præcist beskrevne aktiviteter, navnlig til undervisning og uddannelse. De støtteberettigede omkostninger vil kunne omfatte de faktiske omkostninger ved tilrettelæggelsen af uddannelsesprogrammet, rejseudgifter og diæter og udgifterne til afløsere under landbrugers eller medhjælperens fravær. I det foreliggende tilfælde handler det om uddannelse for landbrugere vedrørende de ovenfor beskrevne emner, således at kravene i punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er opfyldt.

⁽¹⁵⁾ S. 40-41.

⁽¹⁶⁾ Meddelelse af 27. februar 2015, s. 47.

⁽¹⁷⁾ Meddelelse af september 2013, s. 41-42.

- (58) Ligeledes opfyldt er betingelserne i punkt 14.2, idet muligheden for deltagelse i uddannelseskurser principielt har kunnet udnyttes af alle fysiske og juridiske personer i det pågældende område på grundlag af objektive fastsatte betingelser. Den tilladte maksimumsgrænse på 100 000 EUR er med ca. 125 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år ikke blevet overskredet (punkt 14.3).

HE 3

- (59) Hessen ydede finansiel støtte til oplysningsarbejde med henblik på at gøre forbrugerne mere bevidste om mælk og mælkeprodukter, herunder deres ernæringsmæssige værdier og anvendelsesmuligheder. LVMH's ernæringsteam formidlede videnskabelige oplysninger, organiserede informationsarrangementer samt kampagner og (ikke mod bestemte virksomheder rettede) PR-foranstaltninger i form af flyers, brochurer, kursusmateriale, opskrifter eller plakater vedrørende mælkeproduktion samt behandling og forarbejdning af mælk og mælkeprodukter.
- (60) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽¹⁸⁾ gør Tyskland gældende, at der i forbindelse med foranstaltning HE 3 ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstiging af bestemte virksomheder eller produktionsgrene. Foranstaltningen har været »ren forbrugeruddannelse«. Subsidiært anførte Tyskland, at støtten er forenelig med det indre marked.
- (61) Foranstaltningen, såfremt den i modsætning til Tysklands opfattelse skal kategoriseres som støtte, ville under alle omstændigheder blive anset for at være i overensstemmelse med den daværende afgørelsespraksis og dermed materielt lovlig. Foranstaltningen har ikke været begrænset til en bestemt gruppe, men understøttede derimod hele mejerisektoren på en generel måde. Betingelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således overholdt. I henhold til punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 kan der ydes støtte på op til 100 % til dækning af omkostningerne. Støttens faktiske størrelse har ligget langt under den anvendelige maksimumsgrænse på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år (punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006). I Hessen var der i perioden 2001-2006 ca. 6 000 aktive malkekvægsbedrifter, og dermed modtog den enkelte støttemodtager i gennemsnit ca. 170 EUR i den omhandlede periode.

HE 9

- (62) Hessen ydede finansiel støtte til LVMH i forbindelse med foranstaltningen »Fortbildung für junge Milchviehhalter« (undervisning af unge malkekvægsholdere). Formålet med denne foranstaltning var at forbedre unge malkekvægsholderes kvalifikationer. De støtteberettigede omkostninger omfattede de faktiske omkostninger ved tilrettelæggelsen af uddannelsesprogrammet, rejseudgifter og diæter og udgifterne til afløsere under landbrugerens eller medhjælperens fravær.
- (63) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽¹⁹⁾ gjorde Tyskland gældende, at indvirkningerne på konkurrencevilkårene har været små. En sådan støtte kunne derfor ydes op til en maksimalt tilladt sats på 100 % til dækning af omkostningerne til præcist beskrevne aktiviteter, navnlig til undervisning og uddannelse. Den beskrevne foranstaltning kan kategoriseres under punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006, idet den i sidste ende allerede ifølge ordlyden udgør den heri beskrevne undervisnings- og uddannelsesstøtte.
- (64) I forbindelse med foranstaltningen handler det om klassiske uddannelser i mejerisektoren, som principielt ville have været til rådighed for alle producenter og dermed ville have opfyldt bestemmelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. I sådanne tilfælde har det været muligt at støtte indtil 100 % af omkostningerne. Støttens omfang har med samlede udgifter i perioden 2001-2006 på ca. 35 000 ligget under maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år (punkt 14.3 i rammebestemmelserne 2000-2006).

NI 5

- (65) Niedersachsen ydede finansiel støtte til LVMN til deltagelse i messer og udstillinger samt frembringelsen af videnskabelige oplysninger i let forståelig form. I denne sammenhæng blev der ydet støtte til omkostninger til leje af og udstyr til udstillingslokaler samt omkostninger til publikation af faktiske oplysninger (brochurer, opskrifter osv.) om mælk og mælkeprodukter, herunder deres ernæringsmæssige værdier og anvendelsesmuligheder, samt om mælkeproduktion i Niedersachsen. LVMN forestod koordineringen af foranstaltningen. Den tekniske gennemførelse af foranstaltningen foregik enten via LVMN eller en tredjemand, som handler på dennes vegne.

⁽¹⁸⁾ S. 43-47.

⁽¹⁹⁾ S. 43-47.

- (66) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²⁰⁾ gjorde Tyskland gældende, at foranstaltningen skal henhøre under det fjerde led (tilrettelæggelse af konkurrencer, udstillinger og messer) i punkt 14.1. i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Kernen i foranstaltningen er støtte til LVMN's messestand. For så vidt er der efter Tysklands opfattelse tale om en lovlig støtte, som også er i overensstemmelse med fællesskabsretten, såfremt betingelserne i punkt 14.2 og 14.3 også er opfyldt.
- (67) Efter Niedersachsens mening er de relevante krav opfyldt, idet alle mælkeproducerende bedrifter i kraft af fællesskabsstanden (gennemsnit 2001-2006: ca. 17 500 virksomheder) havde profiteret af foranstaltningen. Dermed garanteres det på den ene side, at alle mælkeproducerende bedrifter havde adgang til foranstaltningen (punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006), og at støtten på den anden side ikke har oversteget et beløb på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år (punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006).

NI 6 (2001-2003)

- (68) Desuden ydede Niedersachsen finansiel støtte til forarbejdningsvirksomheders deltagelse i messer. Tyskland hævdede, at den støtte, der er ydet i perioden 2001-2006, har opfyldt betingelserne i punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Fra den 26. november 2003 har foranstaltningen været baseret på den godkendte statsstøtte N 200/2003, som har været gældende indtil den 31. december 2008 og tilladt en støtteintensitet på henholdsvis maksimalt 50 % af de støtteberettigede omkostninger eller det maksimale støttebeløb på 70 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år.
- (69) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²¹⁾ gjorde Tyskland gældende, at foranstaltningen udelukkende har indeholdt støtte til virksomheder på forarbejdnings- og afsætningsområdet (mejerier) til deltagelse i messer og udstillinger. Med henblik på en vurdering af foranstaltningen er det ikke punkt 14.1, femte led (som antaget i Kommissionens indledningsafgørelse), der er relevant, men derimod punkt 14.1, fjerde led. På dette grundlag skal støtten også for perioden 2001-2003 anses for at være forenelig med det indre marked.
- (70) I sine bemærkninger af 27. februar 2015 forsikrer de tyske myndigheder for den relevante periode (1.1.2002-26.11.2003) ⁽²²⁾, at foranstaltning NI 6 var åben for alle virksomheder på området forarbejdning og afsætning af mælkeprodukter og blev tildelt efter objektive kriterier. Derudover var foranstaltningen ikke bundet til medlemskabet i en producentsammenslutning eller en anden landbrugsorganisation.
- (71) Ifølge de samme bemærkninger lå den maksimale støtteintensitet i forbindelse med denne foranstaltning på 48 %. Der var kun én virksomhed (Nordmilch eG), som i den nævnte periode modtog et samlet støttebeløb på mere end 100 000 EUR inden for rammerne af den omhandlede foranstaltning. Ifølge de tyske myndigheder faldt Nordmilch eG ikke ind under definitionen af en SMV. Det undersøges derfor, om denne individuelle støtte skal tilbagebetales.

NI 7

- (72) Niedersachsen ydede finansiel støtte til generelle informationsforanstaltninger for forbrugere om mælk som levnedsmiddel. Støttemodtager var LVMN, på hvis vegne informationsmaterialet blev udarbejdet.
- (73) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²³⁾ gjorde Tyskland gældende, at der i forbindelse med foranstaltningen »Allgemeine Öffentlichkeitsarbeit« (almindeligt oplysningsarbejde) ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstiging af bestemte virksomheder eller produktionsgrene.
- (74) Tyskland anførte ⁽²⁴⁾, at foranstaltningen materielt er i overensstemmelse med de på daværende tidspunkt gældende EF-rammebestemmelser og principielt kan anses for at være teknisk bistand i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006, idet formålet hermed var generel formidling af aktuelle videnskabelige oplysninger samt generel videregivelse af oplysninger om mælks og mælkeprodukters egenskaber.
- (75) Ifølge Tyskland var den samlede foranstaltning ikke begrænset til en bestemt gruppe, men understøttede derimod hele mejerisektoren på en generel måde. De i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 nævnte betingelser har således været overholdt.

⁽²⁰⁾ S. 55.

⁽²¹⁾ S. 56.

⁽²²⁾ De tyske myndigheder har i denne sammenhæng forsikret, at der i 2001 (i den for den anden undersøgelsesfase relevante periode) ikke blev indgået nogen retligt bindende forpligtelser i forhold til støttemodtagere.

⁽²³⁾ S. 43.

⁽²⁴⁾ S. 58-59.

- (76) Ifølge Tyskland ligger støttens størrelse langt under maksimumsgrænsen i punkt 14.3 på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år. Med udgangspunkt i gennemsnitligt ca. 17 500 mælkeproducenter i ovennævnte periode i Niedersachsen og en samlet volumen på ca. 6,9 mio. EUR modtog den enkelte støttemodtager ca. 395 EUR i hele perioden i forbindelse med foranstaltning NI 7.

NW 4 og NW 5

- (77) Nordrhein-Westfalen ydede finansiel støtte til informationsarrangementer og tiltag i forbindelse med generel forbrugeruddannelse og tiltag vedrørende anvendelsen af mælk og mælkeprodukter og deres generelle egenskaber (delforanstaltning NW 4). Støttemodtager var Landesvereinigung der Milchwirtschaft Nordrhein-Westfalen e.V. (delstatsmejeriforeningen i Nordrhein-Westfalen, herefter »LVMNRW«) samt landbrugsorganisationerne Landwirtschaftsverband Rheinland og Landwirtschaftsverband Westfalen-Lippe.
- (78) Nordrhein-Westfalen ydede desuden finansiel støtte til arrangementer med henblik på videnudveksling mellem mælkeproducenter om spørgsmål vedrørende mejerisektoren (delforanstaltning NW 5).
- (79) Der blev ydet støtte til omkostninger i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af arrangementer, rådgivning samt vejledning og uddannelseskurser vedrørende mejerimæssige spørgsmål. Støtteintensiteten var på op til 30 %.
- (80) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²⁵⁾ gjorde Tyskland gældende, at der for så vidt angår foranstaltningerne NW 4 og NW 5 mangler enhver begunstiggelse af bestemte virksomheder eller erhvervsgræne, da disse var rettet mod den brede offentlighed. Disse foranstaltninger kunne derfor ikke anses for at være teknisk bistand. Derudover kan det for begge foranstaltningers vedkommende afvises, at de er materielt og geografisk selektive i forhold til potentielle begunstiggelser.
- (81) I sine bemærkninger af 27. februar 2015 fastsætter de tyske myndigheder samlede årlige udgifter i forbindelse med foranstaltning NW 4 i perioden 2001-2006 til mellem 335 200 EUR og 497 800 EUR. Med omkring 10 000 malkekvægsbedrifter i samme periode var der et årligt beløb pr. støttemodtager på mellem 33,52 EUR og 49,78 EUR. For foranstaltning NW 5 resulterer det ved årlige omkostninger på 14 000 EUR i et beløb på 1,4 EUR pr. støttemodtager og pr. år.

NW 6

- (82) Nordrhein-Westfalen ydede finansiel støtte til registreringen af relevante data, som bidrog til markedsgennemsigthed. Støtteberettiget var de omkostninger, som delstatsmejeriforeningen i Nordrhein-Westfalen havde i forbindelse med indsamling, evaluering og offentliggørelse af de relevante data om markedet for mælkeprodukter. Resultaterne blev offentliggjort som meddelelser og markedsrapporter og stillet gratis til rådighed for alle. De bidrog til markedsgennemsigthed og tjente til objektiv og videnskabelig information samt videnudveksling mellem virksomheder i mejerisektoren.
- (83) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²⁶⁾ gjorde Tyskland gældende, at der med hensyn til denne foranstaltning mangler materiel og geografisk selektivitet. Subsidiært blev det fremført, at forenelighedskravene i EF-rammebestemmelserne er opfyldt.
- (84) Støttemodtagere er landbrugere, producentsammenslutninger og alle interesserede parter i mejerisektoren ⁽²⁷⁾.
- (85) I sine bemærkninger af 27. februar 2015 fastsætter Tyskland de samlede årlige udgifter i forbindelse med foranstaltning NW 6 i perioden 2001-2006 til mellem 139 400 EUR og 155 900 EUR. Med omkring 10 000 malkekvægsbedrifter i samme periode var der et årligt beløb pr. modtager på mellem 13,94 EUR og 15,59 EUR.

RP 1 og SL 2

- (86) Rheinland-Pfalz og Saarland ydede finansiel støtte til forbrugeroplysninger, herunder formidling af videnskabelige oplysninger, generelle faktiske oplysninger om produkter, deres ernæringsmæssige fordele og foreslåede anvendelser af sådanne. Støtteberettiget var omkostningerne i forbindelse med deltagelse i messer og udstillinger, rejseudgifter, omkostninger til offentliggørelser, leje i forbindelse med udstillinger, symbolske præmier til en værdi af op til 250 EUR pr. præmie og vinder.

⁽²⁵⁾ S. 70-74.

⁽²⁶⁾ S. 76.

⁽²⁷⁾ Meddelelse af februar 2013.

- (87) Reklameforanstaltninger ⁽²⁸⁾ eller foranstaltninger, der var rettet mod produkter fra bestemte virksomheder, var udelukket fra at modtage støtte. Koordineringen og den tekniske gennemførelse af foranstaltningen blev varetaget af Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. (MILAG) og Landesvereinigung der Milchwirtschaft Saarland e.V. (delstatsmejeriforeningen i Saarland, herefter »LVMS«).
- (88) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽²⁹⁾ gjorde Tyskland gældende, at der i forbindelse med disse foranstaltninger ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstiging af visse virksomheder eller produktioner. Foranstaltningerne er efter Tysklands opfattelse »ren forbrugeruddannelse«. Subsidiært anførte Tyskland, at foranstaltningerne er forenelige med det indre marked. Punkt 8 i EF-rammebestemmelserne om statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter konkretiserer de foranstaltninger, som faldt ind under den tekniske bistand i landbrugssektoren i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (89) Som det fremgår af Kommissionens afgørelsespraksis i perioden 2000-2006, der er praktiseret på tværs af forskellige produktområder og medlemsstater, har Kommissionen i den nævnte periode anset gennemførelsen af foranstaltninger, der er sammenlignelige med de her omhandlede foranstaltninger, for at være materielt lovlig og tilladelig.
- (90) Ydermere fremførte Tyskland, at foranstaltningerne RP 1 og SL 2, såfremt de i modsætning til Tysklands opfattelse skal kategoriseres som støtte, under alle omstændigheder skal anses for at være i overensstemmelse med den daværende afgørelsespraksis og dermed materielt lovlige. Ifølge Tyskland var den samlede foranstaltning »Allgemeine Öffentlichkeitsarbeit« ikke begrænset til en bestemt gruppe, men understøttede derimod hele mejerisektoren på en generel måde. De i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 nævnte betingelser har således været overholdt. I henhold til punkt 14.3 vil begunstigelserne kunne dække op til 100 % af omkostningerne.
- (91) I meddelelsen af 27. februar 2015 gjorde Tyskland gældende, at det samlede ydede støttebeløb i en periode på tre år har ligget under maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. støttemodtager og i overensstemmelse hermed mellem 46 EUR og 73 EUR pr. år pr. støttemodtager ⁽³⁰⁾.

RP 5 og SL 5

- (92) Rheinland-Pfalz og Saarland ydede finansiel støtte til teknisk rådgivning samt uddannelseskurser for mælkeproducenter med henblik på at forbedre hygiejnen i forbindelse med malketeknikken og kvaliteten af råmælken (delforanstaltninger RP 5 og SL 5). Der er ydet støtte til dokumenterede konsulentonorarer op til en maksimal sats på 75 000 EUR pr. år i Rheinland-Pfalz og op til 15 000 EUR pr. år i Saarland. Der har ikke været ydet støtte til løbende konsulentbistand. Koordineringen og den tekniske gennemførelse af foranstaltningerne blev varetaget af Landeskontrollverband Rheinland-Pfalz e.V. (LKVRP) og LVMS.
- (93) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽³¹⁾ gjorde Tyskland gældende, at den malketekniske særrådgivning og foranstaltningerne til forbedring af råmælkskvaliteten i Rheinland-Pfalz og Saarland også har været forenelig med det indre marked i perioden 2001-2006.
- (94) Formålet med foranstaltningerne har efter konstatering af problemer (f.eks. forhøjet indhold af somatiske celler) i det konkrete tilfælde været at tilbyde berørte mælkeproducenter — inden for rammerne af kvalitetskontroller af råmælken — malketeknisk særrådgivning samt rådgivnings- og uddannelseskoncerter herfor under deltagelse af dyrlæger med henblik på forbedring af yversundheden og dermed råmælkskvaliteten. Alle mælkeproducenter i Rheinland-Pfalz/Saarland har kunnet benytte sig af dette tilbud. Medlemskab af henholdsvis LKVRP eller LVMS har ikke været en forudsætning herfor. Der har ikke været ydet støtte til løbende eller med regelmæssige intervaller benyttet konsulentbistand (f.eks. skattemæssig eller juridisk rådgivning, reklame).
- (95) Tyskland gør gældende, at der således er tale om en subventioneret tjenesteydelse. Der er ikke ydet direkte betalinger til landbrugere.

⁽²⁸⁾ Retsgrundlaget for reklameforanstaltninger i Rheinland-Pfalz er fastlagt i afgørelsen om statsstøtte N 381/2009 »Agrarmarketing-maßnahmen in Rheinland-Pfalz«.

⁽²⁹⁾ S. 43.

⁽³⁰⁾ Meddelelse af 27. februar 2015, s. 48.

⁽³¹⁾ S. 80.

- (96) Efter Rheinland-Pfalz' opfattelse er støtte til konsulenthonorarer i henhold til punkt 14.1, tredje led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 ikke bundet til udbredelsen af nye metoder. Denne binding gælder ubestridt for støtte til »andre aktiviteter, der tager sigte på at udbrede nye metoder« i henhold til punkt 14.1, femte led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Desuden er det i forbindelse med foranstaltningen udtrykkeligt fastsat, at der ikke ydes støtte til løbende eller med regelmæssige intervaller benyttet konsulentbistand.
- (97) Betingelserne i punkt 14.2 og 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er efter Tysklands mening opfyldt, idet medlemskab af LKVRP som konsulentudbyder ikke er påkrævet.
- (98) Tyskland har forsikret, at det samlede støttebeløb på 100 000 EUR pr. støttemodtager ikke er overskredet i en periode på tre år. I Rheinland-Pfalz er der ydet rådgivning til ca. 300 og i Saarland til ca. 100 mælkeproducenter. Med en årlig bevilling i Rheinland-Pfalz på ca. 59 000 EUR og i Saarland på ca. 13 000 EUR udgjorde den gennemsnitlige støtte pr. modtager i Rheinland-Pfalz ca. 197 EUR og i Saarland 130 EUR.
- (99) Modtagerne har været landbrugere (SMV'er) og producentsammenslutninger.

TH 3 og TH 4

- (100) Thüringen ydede finansiel støtte til deltagelsen af Landesvereinigung Thüringer Milch e.V. (LVTM) i fag- og forbrugerudstillinger (Grüne Tage Thüringen) og LVTM's gennemførelse af faglige kongresser til formidling af videnskabelig information (Thüringer Milchtage) (delforanstaltning TH 3).
- (101) Desuden blev der ydet støtte til offentliggørelsen af faktiske oplysninger om producenter i regionen (almindeligt oplysningsarbejde, international mælkedag eller kåringen af »Thüringer Milchkönigin« (Thüringens »mælkedronning«)) (delforanstaltning TH 4).
- (102) Støtteberettiget var materiale- og personaleomkostninger. Støttemodtager var LVTM.
- (103) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽³²⁾ gjorde Tyskland gældende, at foranstaltning TH 3 skal betragtes som forenelig med det indre marked (punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006). Den skulle forbedre EF-landbrugssektorens effektivitet og professionalismisme og således bidrage til dens levedygtighed på lang sigt.
- (104) Gennemførelsen af faglige kongresser til formidling af videnskabelig information (f.eks. Thüringer Milchtage) kan henføres til tredje led »konsulenthonorarer« under punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Deltagelsen i fag- og forbrugerudstillinger med henblik på præsentation af Thüringer Milchwirtschaft (f.eks. Grüne Tage Thüringen) falder ind under punkt 14.1, fjerde led (tilrettelæggelse af konkurrencer, udstillinger og messer).
- (105) Tyskland anførte, at den samlede foranstaltning ikke har været begrænset til en bestemt gruppe, men derimod har tjent som støtte til hele mejerisektoren på en generel måde (punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006). Det ydede støttebeløb lå ikke over 100 000 EUR pr. støttemodtager inden for en treårig periode.
- (106) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽³³⁾ gjorde Tyskland ydermere gældende, at der i forbindelse med foranstaltning TH 4 er tale om »almindeligt oplysningsarbejde«. Foranstaltningen tjente den bredt formidlede offentliggørelse af aktuelle videnskabelige oplysninger om mælks og mælkeprodukters egenskaber og er følgelig teknisk bistand i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. De aktiviteter, som delstatsmejeriforeningen Thüringer Milch e.V. gennemfører, skal henføres som konsulenthonorarer under punkt 14.1, tredje led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (107) Udgifter til samtlige stande og forbrugerkampagner på messer henhørte under punkt 14.1, fjerde led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 (tilrettelæggelse af konkurrencer, udstillinger og messer). Multiplikatoraktiviteter, som tjener til udbredelse af nye metoder og viden, kan henføres under det femte led (andre aktiviteter, der tager sigte på at udbrede nye metoder).
- (108) Den samlede foranstaltning har ikke været begrænset til en bestemt gruppe, men har derimod støttet hele mejerisektoren på en generel måde (punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006).

⁽³²⁾ S. 82.

⁽³³⁾ S. 83.

(109) Det ydede støttebeløb har ikke overskredet 100 000 EUR pr. støttemodtager inden for en treårig periode.

TH 9 og TH 10

- (110) Thüringen ydede finansiel støtte til uddannelse af medarbejdere i mælkebedrifter (delforanstaltning TH 9) og fremme af fagkonkurrencer (delforanstaltning TH 10).
- (111) Uddannelsesforanstaltningerne var rettet mod medarbejdere i mælkebedrifter og havde til formål at forbedre medhjælpernes kvalifikationer (kompetencebevis »Milchgewinnung« (mælkeforarbejdning)). Gennemførelsen af foranstaltningen skete via foreningen Landvolksbildung Thüringen (VLT).
- (112) Den anden foranstaltning finansierede gennemførelsen af fagkonkurrencer inden for områderne dyreavl og mælkeforarbejdning. Konkurrencerne blev arrangeret af Thüringer Landjugendverband e.V. (TLJV) og Thüringer Melkergemeinschaft e.V. (TMG). Finansieringen omfattede omkostningerne til forberedelse og gennemførelse af konkurrencerne samt deltagelsen i konkurrencer på tværs af delstaterne.
- (113) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽³⁴⁾ gjorde Tyskland, for så vidt angår delforanstaltning TH 9, gældende, at uddannelsesforanstaltningerne var rettet mod beskæftigede i malkekvægsbedrifter. Det ansvarlige organ for uddannelsesforanstaltningerne har været foreningen Landvolksbildung Thüringen. Betalingerne skal kategoriseres som ydelsesvederlag til foreningen, som opvejes af de faktisk leverede ydelser, der er beregnet og godtgjort i overensstemmelse med markedsvilkårene.
- (114) Tyskland fastholdt derfor sin opfattelse af, at dette ikke er tilstrækkeligt til at opfylde gerningsindholdet for statsstøtte i henhold til artikel 107 i TEUF. Hvad angår uddannelsesstilbuddet til medarbejderne, er gerningsindholdet for statsstøtte i henhold til artikel 107 i TEUF heller ikke opfyldt, idet der ikke er tale om virksomhedsrelaterede betalinger.
- (115) Subsidiært blev det fremført, at i forbindelse med denne foranstaltning er forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 opfyldt. I det foreliggende tilfælde handler det om en uddannelse for landbrugere vedrørende de ovenfor beskrevne emner, således at kravene i punkt 14.1, første led, er opfyldt. Muligheden for deltagelse i uddannelse af den ovenfor beskrevne type har kunnet udnyttes af alle berørte personer, der var aktive i det pågældende område, på grundlag af objektive fastsatte betingelser. Betingelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt. Den tilladte maksimumsgrænse på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år er ikke blevet overskredet (punkt 14.3). Tværtimod havde støttebeløbene i forbindelse med denne delforanstaltning ikke oversteget 100 000 EUR i alt i en periode på tre år.
- (116) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽³⁵⁾ gjorde Tyskland desuden vedrørende delforanstaltning TH 10 gældende, at denne foranstaltning er blevet anvendt til tilrettelæggelse og gennemførelse af fagkonkurrencer inden for områderne dyreavl og mælkeforarbejdning. De ansvarlige organer for konkurrencerne er henholdsvis TLJV og TMG. Disse modtog et vederlag, der er beregnet i overensstemmelse med markedsvilkårene, til henholdsvis tilrettelæggelse og gennemførelse af arrangementer samt deltagelse i arrangementer på tværs af delstaterne.
- (117) Da betalingerne blev betragtet som ydelsesvederlag, der blev opvejet af ækvivalente omkostninger, forelå der ingen begunstigelse og dermed heller ingen støtteretlig relevans.
- (118) Subsidiært blev det fremført, at i forbindelse med denne foranstaltning er forudsætningerne i punkt 14, fjerde led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 opfyldt. Støtten har ikke været begrænset til bestemte grupper. Muligheden for deltagelse i fagkonkurrencer af den ovenfor beskrevne type har kunnet udnyttes af alle berørte personer i det pågældende område på grundlag af objektive fastsatte betingelser. Betingelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt. Den tilladte maksimumsgrænse i henhold til punkt 14.3 i rammebestemmelserne på 100 000 EUR pr. modtager pr. treårsperiode er ikke blevet overskredet. Tværtimod havde støttebeløbene i forbindelse med denne delforanstaltning ikke oversteget 100 000 EUR i alt i en periode på tre år.

Teknisk bistand i perioden 2007 og derefter

RP 2

- (119) Rheinland-Pfalz ydede finansiel støtte til forarbejdnings- og afsætningsvirksomheder til deltagelse i arrangementer med henblik på videnudveksling mellem virksomheder samt i konkurrencer, udstillinger og messer (delforanstaltning RP 2). Støtten var ikke begrænset til en virksomheds første deltagelse i en bestemt messe eller udstilling. Støtteintensiteten var begrænset til 10 % af de dokumenterede omkostninger, men maksimalt 5 200 EUR pr. virksomhed og arrangement.

⁽³⁴⁾ S. 84.

⁽³⁵⁾ S. 85.

- (120) I henhold til punkt 105 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til landbrugs- og skovbrugssektoren 2007-2013 ⁽³⁶⁾ (herefter: »rammebestemmelserne 2007-2013«) skal statsstøtte til teknisk bistand til fordel for virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, opfylde alle forudsætningerne i artikel 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 ⁽³⁷⁾, senere erstattet af artikel 27, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 ⁽³⁸⁾. I henhold hertil må støtteintensiteten ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger. De støtteberettigede omkostninger er omkostningerne ved leje, indretning og drift af standen den første gang, en virksomhed deltager i en bestemt messe eller udstilling. I henhold til punkt 106 i rammebestemmelserne 2007-2013 tillader Kommissionen ikke statsstøtte til store virksomheder til dækning af de omkostninger, der falder ind under punkt 104 og 105.
- (121) Da Tyskland ikke har dokumenteret, at alle ovennævnte betingelser for teknisk bistand med hensyn til denne foranstaltning er opfyldt, udtrykte Kommissionen i indledningsafgørelsen tvivl med hensyn til dens forenelighed med det indre marked. Tyskland blev i indledningsafgørelsen opfordret til at fremlægge en detaljeret vurdering af de pågældende foranstaltninger i lyset af de ovenfor anførte kriterier samt en passende dokumentation som støtte for sine svar ⁽³⁹⁾.
- (122) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽⁴⁰⁾ meddelte Tyskland, at Rheinland-Pfalz tager hensyn til Kommissionens betænkeligheder og udvider støttebestemmelserne for den fremtidige støtte med forudsætningen for så vidt, at der kun kan ydes støtte til den første gang, en virksomhed deltager i en bestemt messe eller udstilling. Tyskland anførte, at hermed er betingelserne i kapitel IV.K i rammebestemmelserne 2007-2013 opfyldt sammenholdt med artikel 15, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1857/2006 ⁽⁴¹⁾.
- (123) De støttede projekter blev vurderet på ny af de tyske myndigheder under hensyntagen til denne supplerende forudsætning. I de enkelte år vedrørte følgende betalinger en virksomheds gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling.

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Antal	2	2	1	1	2	1	2	3	3	6
Beløb i EUR	5 113	5 113	10 226	5 113	10 226	5 113	10 226	5 113	2 500	1 764

- (124) Den 30. juni 2016 meddelte Forbundsministeriet for Ernæring og Landbrug Kommissionen (jf. betragtning 16), at foranstaltning RP 2 i perioden 2007 og derefter ikke var begrænset til SMV'er. De to virksomheder Hochwald Foods GmbH og MUH Arla eG havde også modtaget støtte inden for rammerne af denne foranstaltning.
- (125) I sine bemærkninger af 13. januar 2017 meddelte Tyskland, at de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med den omhandlede foranstaltning i perioden 2007 og derefter udelukkende havde vedrørt etableringen af en messestand. I denne periode er der ikke ydet støtte til andre omkostninger.

⁽³⁶⁾ EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1.

⁽³⁷⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33).

⁽³⁸⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87 og 88 (Generel gruppefritagelsesforordning) (EFT L 214 af 9.8.2008, s. 3) blev fra den 1. juli 2014 ophævet ved Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1).

⁽³⁹⁾ Punkt 244 i indledningsafgørelsen.

⁽⁴⁰⁾ S. 77.

⁽⁴¹⁾ Denne forordning blev fra den 1. juli 2014 ophævet ved Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte til landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (EUT L 193 af 1.7.2014, s. 1).

2.2. Støtte til forbedring af råmælkskvaliteten (2001-2006)

- (126) Baden-Württemberg, Niedersachsen og Thüringen (delforanstaltninger BW 10, BW 11, NI 1 og TH 5) ydede finansiel støtte til forbedring af råmælkskvaliteten gennem rådgivning og uddannelse af mælkeproducenter, opbygning og opdatering af databaser og kontroller af mælkeproducenter i forbindelse med indførelsen af kvalitetssikringssystemet »Qualitätsmanagement QM-Milch«⁽⁴²⁾. Formålet med foranstaltningerne var forbedringen af råmælks kvaliteten. Der blev hverken ydet støtte til uddannelse af kontrolpersonalet med henblik på opnåelse af den fagspecifikke viden eller akkreditering af de godkendte laboratorier.
- (127) Slutmodtagerne af disse delforanstaltninger var mælkeproducerende SMV'er i primærsektoren. Ifølge Tyskland var støtten tilgængelig for alle landbrugere i det pågældende område baseret på objektive fastsatte betingelser⁽⁴³⁾.
- (128) Mellem 2001 og 2011 udgjorde de anvendte budgetmidler (alle delstater sammenregnet) i alt 3,3 mio. EUR.
- (129) Ifølge de oplysninger, som de tyske myndigheder har fremlagt, udgjorde støtteintensiteten i perioden 2001-2011 maksimalt 100 % af de støtteberettigede omkostninger. De tyske myndigheder bemærkede, at i Baden-Württemberg er finansieringen af foranstaltningen udløbet pr. 31. december 2012, og at den i Niedersachsen og Thüringen var tidsbegrænset indtil den 31. december 2014.
- (130) I indledningsafgørelsen blev Tyskland opfordret til at fremlægge en detaljeret vurdering af EF-rammebestemmelserne 2000-2006 (navnlig punkt 13.2 — maksimalt 50 % af de støtteberettigede omkostninger eller 100 000 EUR pr. støttemodtager inden for en periode på tre år, hvis dette beløb er større)⁽⁴⁴⁾.

BW 10 og BW 11

- (131) I sine bemærkninger af 20. september 2013⁽⁴⁵⁾ gjorde Tyskland gældende, at disse foranstaltninger blev gennemført af Milchprüfing Baden-Württemberg (mælkekontrolorganet i Baden-Württemberg) (BW 10) og af Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (BW 11).
- (132) Modtagere af foranstaltningen var ifølge Tyskland mælkeproducerende bedrifter (mælkeproducenter), som deltog i kvalitetssikringssystemet »QM Milch«.
- (133) Hvad angår foranstaltning BW 10, blev der ydet støtte til gennemførelsen af kontroller på mælkeproducerende bedrifter⁽⁴⁶⁾ og omkostningerne til den første certificering (indledende kontrol på bedriften og eventuelt opfølgende kontrol) ved et anerkendt certificeringsorgan.
- (134) Hvad angår foranstaltning BW 11, blev der ydet støtte til ledsagende informations- og konsulentbistand i forbindelse med indførelsen af kvalitetssikringssystemer⁽⁴⁷⁾. Ifølge Tyskland skal disse ydelser tillægges producenterne forholdsmæssigt ved indtrædelsen i kvalitetssikringssystemet QM Milch.
- (135) Ifølge Tyskland udgjorde de samlede omkostninger 478 575 EUR. Der var 4 500 mælkeproducenter, som modtog støtte inden for rammerne af indtrædelsen i kvalitetssikringssystemet i forbindelse med den første certificering. Omkostningerne pr. støttemodtager beløb sig således til 106 EUR.

NI 1

- (136) Niedersachsen ydede finansiel støtte til indførelsen af et kvalitetssikringssystem for mælkeproducenter (ikke til forarbejdnings- og afsætningsvirksomheder). Gennemførelsen af foranstaltningen blev overdraget til LVMN.

⁽⁴²⁾ I forbindelse med kvalitetssikringssystemet QM-Milch er der tale om en national virksomhed til virksomhed-standard for mælkeproduktion, der blev godkendt som certificeringsgrundlag for kontrolorganer.

⁽⁴³⁾ Punkt 66 i indledningsafgørelsen.

⁽⁴⁴⁾ Punkt 253 i indledningsafgørelsen.

⁽⁴⁵⁾ S. 11.

⁽⁴⁶⁾ Bemærkninger af 20. september 2013, s. 12.

⁽⁴⁷⁾ Bemærkninger af 20. september 2013, s. 12.

- (137) I henhold til Tysklands bemærkninger af 20. september 2013 ⁽⁴⁸⁾ blev der i den forbindelse i perioden 2001-2005 finansieret forberedende foranstaltninger til indførelse af kvalitetssikringssystemet QM-Milch (i det væsentlige konsulentbistand i forhold til landbrugere, som ville indføre QM-Milch), og i perioden 2003 og derefter de kontroller på bedrifterne, der er fastsat inden for rammerne af dette kvalitetssikringssystem. Derudover påløb der i perioden 2003 og derefter også omkostninger til koordinering af kvalitetssikringssystemet og opbygning af en database.
- (138) I sine bemærkninger af 20. september 2013 ⁽⁴⁹⁾ gjorde Tyskland gældende, at støtten pr. landbruger til konsulentbistand med 50 % af omkostningerne og et beløb på 12,78 EUR pr. støttetilfælde lå under de maksimumsværdier, der er nævnt i punkt 13.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. I forbindelse med de i perioden 2003 og derefter indførte kontroller på bedrifterne lå støtteintensiteten på 50 % af omkostningerne og et beløb på 35 EUR pr. landbruger i en periode på tre år.
- (139) Tyskland har bekræftet, at kontrollerne blev gennemført inden for rammerne af kontrollerne på bedrifterne eller på vegne af tredjemand. Uafhængig kontrolinstitution var Landeskontrollverband Niedersachsen.

TH 5

- (140) Foranstaltningen blev gennemført i 2004 ⁽⁵⁰⁾. Gennemførelsen af foranstaltningen blev overdraget til Thüringer Verband für Leistungs- und Qualitätsprüfungen in der Tierzucht (dyrerelateret kvalitets- og ydelsesundersøgelsesorganisation i Thüringen, herefter »TVLEV«).
- (141) Ifølge Tyskland blev omkostningerne til den første certificering, nødvendig opfølgingskontrol efter tre år samt etablering og opdatering af databaser udlignet med afgiftsmidler. I perioden 2004-2006 blev producenter kun begunstiget inden for rammerne af den første certificering. Den gennemsnitlige begunstivelse pr. producent beløb sig i den forbindelse til ca. 83 EUR.
- (142) Støttemodtagere af denne foranstaltning var mælkeproducenter.

3. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- (143) I indledningsafgørelsen fastslog Kommissionen, at alle forudsætninger for forekomsten af støtte er opfyldt ⁽⁵¹⁾.
- (144) Kommissionen indledte proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, i TEUF, fordi den på grundlag af de på daværende tidspunkt tilgængelige oplysninger var i tvivl om, hvorvidt bestemte delforanstaltninger er forenelige med det indre marked (jf. punkt 18).

4. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER TIL INDLEDNINGEN AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- (145) Bemærkningerne fra de tyske myndigheder blev fremsendt til Kommissionen den 20. september 2013, 27. februar 2015 og 13. januar 2017. En sammenfatning af redegørelserne fra de tyske myndigheder for de enkelte foranstaltninger fremgår af de ovenstående beskrivelser af foranstaltningerne (jf. punkt 2 »Beskrivelse af foranstaltningerne og bemærkninger fra de tyske myndigheder«).

5. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER TIL INDLEDNINGEN AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- (146) Mellem den 6. og 18. februar 2014 modtog Kommissionen ti bemærkninger fra interesserede parter, som vedrørte de foranstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse ⁽⁵²⁾.

⁽⁴⁸⁾ Bemærkninger af 20. september 2013, s. 50.

⁽⁴⁹⁾ S. 50.

⁽⁵⁰⁾ Bemærkninger af 20. september 2013, s. 83-84.

⁽⁵¹⁾ Afsnit 3.3.

⁽⁵²⁾ Kommissionen modtog en bemærkning fra delstatsmejeriforeningen i Niedersachsen, hvori der i al almindelighed blev redegjort for alle de foranstaltninger, der er finansieret af mælkeafgiften, og ikke kun for de her behandlede delforanstaltninger. Delstatsmejeriforeningen hævdede, at der ikke var tale om statsstøtte. En detaljeret beskrivelse af bemærkningerne findes i Kommissionens afgørelse (EU) 2015/2432 af 18. september 2015 i sag SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)) om Tysklands statsstøtte til mælkekvalitetskontroller i forbindelse med lov om mælk og fedtstoffer (EUT L 334 af 22.12.2015, s. 23).

- (147) I sine bemærkninger af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen den 13. februar 2014, giver Verband der Milcherzeuger Bayern e.V. (foreningen af mælkeproducenter i Bayern, herefter »VMB«) med hensyn til foranstaltning BY 3 udtryk for forundring over, at der i indledningsafgørelsen støtteretligt blev rejst tvivl om de af VMB gennemførte foranstaltninger i årene til og med 2006, hvorimod de foranstaltninger, der er gennemført siden 2007, ikke har givet anledning til nogen indvendinger fra Kommissionen. VMB anfører i denne sammenhæng, at de primære arbejdsopgaver og udøvelsen af dens aktiviteter ikke har ændret sig siden 1954, og at VMB har modtaget midler fra »mælkeafgiften« siden 1957. I sin bemærkning konstaterer VMB desuden, at der i forbindelse med de tjenesteydelser, som den tilbyder, ikke er tale om konkret »teknisk bistand« til enkelte bedrifter, men snarere om tekniske og faktiske oplysninger af generel karakter, der er tilgængelige for alle interesserede parter.
- (148) I sine bemærkninger af 4. februar 2014, som Kommissionen modtog den 6. februar, fremfører Milchwirtschaftlicher Verein Allgäu-Schwaben e.V. (MV) med hensyn til foranstaltning BY 10, at formålet med denne foranstaltning er formidling af knowhow og viden om mejerirelevante emner (f.eks. med hensyn til levnedsmiddellovgivning) til statslige og andre institutioner. Til dette formål får MUVA's medarbejdere adgang til brancherelevante oplysninger, behandler disse og formidler dem videre (i form af bemærkninger, foredrag og publikationer, navnlig til de relevante myndigheder). Ud over »MUVA-nyhedsbrevene«, der er vedlagt »Deutsche Molkereizeitung«, formidles relevante bidrag med henblik på udbredelse af oplysninger om kvalitetssikkerhed (hygiejne, produktionssikkerhed). Ifølge MV handler det om en generel aktivitet, hvis resultater ikke kommer enkelte bedrifter til gode, men derimod navnlig bringes bestemte myndigheder til kendskab med henblik på uddannelse.
- (149) Landesvereinigung für Milch und Milcherzeugnisse Hessen e.V. (delstatsmejeriforeningen i Hessen, herefter »LVMH«) tog ved brev af 4. februar 2014, som blev modtaget af Kommissionen den 11. februar 2014, stilling til de af den gennemførte foranstaltninger (HE 2, HE 3 og HE 9). Indledningsvis anførte LVMH, at det i modsætning til konstateringen i bilaget til Kommissionens indledningsafgørelse ikke blot er mejerierne, men derimod hele mejerisektoren, der er begunstiget af de pågældende foranstaltninger. Indholdsmæssigt anførte LVMH med hensyn til foranstaltning HE 3, at formålet med det almindelige oplysningsarbejde var forbrugeroplysning og -uddannelse, i hvilken forbindelse forbrugeruddannelsen er sket på et mejeriuafhængigt, neutralt plan.
- For så vidt angår foranstaltning HE 2 (»Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam«) anførte LVMH, at de primære arbejdsopgaver har været centreret om videnoverførsel. Aktuelle oplysninger og undersøgelsesresultater er samlet, frembragt til landbrugerne og videregivet i form af bl.a. foredragsarrangementer, faglige kongresser og uddannelseskurser.
- Med HE 2 og HE 9 er der særligt ydet støtte til undervisnings- og uddannelsesarrangementer for unge arbejdstagere og landbrugere samt landbrugsmedhjælpere, i hvilken forbindelse den enkelte landbruger eller landbrugsmedhjælper har haft mulighed for at deltage i uddannelseskurserne på lige vilkår.
- (150) Landeskontrollverband Nordrhein-Westfalen e.V. og delstatsmejeriforeningen i Nordrhein-Westfalen tilslutter sig i deres brev af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen henholdsvis den 10. februar 2014 og den 11. februar 2014, for så vidt angår de i Nordrhein-Westfalen gennemførte foranstaltninger fuldt ud Tysklands bemærkninger af 20. september 2013.
- (151) Ligeledes tilsluttede Rheinischer Landwirtschafts-Verband e.V. og Westfälisch-Lippischer Landwirtschaftsverband e. V. i deres fælles brev af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen den 11. februar 2014, for så vidt angår foranstaltning NW 5 Tysklands meddelelse af 20. september 2013.
- (152) Landesvereinigung Thüringer Milch e.V. tilslutter sig ved brev af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen den 11. februar 2014, for så vidt angår de i Thüringen gennemførte foranstaltninger, fuldt ud Tysklands bemærkninger af 20. september 2013.
- (153) I sine bemærkninger af 10. februar 2014, som Kommissionen modtog den 14. februar 2014, fremfører Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. (MILAG) med hensyn til foranstaltning RP 1, at denne har generel karakter. Det handler om oplysninger om levnedsmidlet mælk i al almindelighed, i hvilken forbindelse det ikke er målsætningen at afholde forbrugere fra at købe andre medlemsstaters mælkeprodukter. Dertil kommer, at der ikke ydes støtte til enkelte mærker eller produkter fra en bestemt virksomhed/individuel producent. MILAG mener derfor, at der i forbindelse med denne foranstaltning ikke er tale om statsstøtte.

Subsidiært anfører MILAG i sin bemærkning til samme foranstaltning, at denne under alle omstændigheder materielt var i overensstemmelse med de på daværende tidspunkt gældende EF-rammebestemmelser og principielt kan anses for at være teknisk bistand i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. Navnlig har foranstaltningen i princippet været til rådighed for alle forbrugere og dermed også mejerisektorens markedsdeltagere. Der var tale om ren forbrugeruddannelse, og foranstaltningen udgør ikke støtte til mælkeforarbejdende virksomheder, men har derimod sørget for almindelig forbrugeroplysning.

Hvad angår foranstaltning RP 2, mener MILAG, at med den supplerende støtteforudsætning, i henhold til hvilken der kan ydes støtte til en virksomheds førstegangsdeltagelse i en bestemt messe eller udstilling, er de relevante betingelser i støttere reglerne opfyldt.

Med hensyn til foranstaltning RP 5 fremfører MILAG, at formålet med foranstaltningen var i enkeltstående tilfælde at tilbyde berørte mælkeproducenter en malketeknisk særrådgivning. Dette tilbud har alle mælkeproducenter i Rheinland-Pfalz kunnet benytte sig af, i hvilken forbindelse det ikke som konsulentudbyder har været påkrævet med et medlemskab af delstatskontrollorganet Landeskontrollverband Rheinland-Pfalz e. V. Der har ikke været ydet støtte til løbende eller med regelmæssige intervaller benyttet konsulentbistand, og der er ikke sket direkte betaling til landbrugeren. Dermed er foranstaltningen også for perioden fra den 28. november 2001 til den 31. december 2006 forenelig med statsstøttere reglerne. Efter MILAG's opfattelse er støtte til konsulenthonorarer i henhold til punkt 14.1, tredje led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 ikke bundet til udbredelsen af nye metoder. MILAG forsikrer ydermere, at det samlede støttebeløb på 100 000 EUR pr. støttemodtager ikke blev overskredet i en periode på tre år. Den gennemsnitlige støtte pr. modtager pr. år udgør 197 EUR.

- (154) Milchprüfing Baden-Württemberg e.V. (MPBW) går i sin bemærkning af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen den 18. februar 2014, ud fra, at der for så vidt angår foranstaltning BW 10 ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstiggelse.
- (155) Milchwirtschaftlicher Verein Baden Württemberg e.V. (MVBW) henholder sig i sit brev af 6. februar 2014, modtaget af Kommissionen den 7. februar 2014, med hensyn til foranstaltningerne BW4 og BW 11 til redegørelsen fra MPBW og går ud fra, at der også for så vidt angår disse to foranstaltninger ikke er tale om statsstøtte, fordi der ikke foreligger nogen begunstiggelse.

6. VURDERING AF FORANSTALTNINGERNE

6.1. Statsstøtte — anvendelse af artikel 107, stk. 1, i TEUF

- (156) I henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

6.1.1. Statsstøtte eller støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler

- (157) De tyske myndigheder har bekræftet, at de foranstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse, udelukkende blev finansieret med midler fra mælkeafgiften (jf. betragtning 26).
- (158) I forbindelse med mælkeafgiftsmidlerne er der tale om statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- (159) Ifølge Domstolens faste retspraksis må der ikke sondres mellem tilfælde, hvor støtten ydes direkte af staten, og tilfælde, hvor støtten ydes af offentlige eller private organer, som blev oprettet eller udpeget af staten med henblik på at administrere støtten⁽⁵³⁾. For at fordele kan betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, skal de for det første ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler og for det andet kunne tilregnes staten⁽⁵⁴⁾.
- (160) For så vidt angår de ovenfor beskrevne foranstaltninger gælder, at der ydes støtte på grundlag af en forbundslov, lov om mælk og fedtstoffer, med hjemmel i delstaternes lovgivning.

⁽⁵³⁾ Domstolens dom af 20. november 2003, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, præmis 23.

⁽⁵⁴⁾ Domstolens dom af 20. november 2003, sag C-126/01, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, Sml. 2003 I, s. 13769, præmis 24.

- (161) Mere præcist bestemmes det i lov om mælk og fedtstoffer i § 22, stk. 1, at delstatsregeringerne i samråd med delstatsmejeriforeningen eller brancheorganisationerne i fællesskab kan pålægge mejerier, mælketerminaler og flødestationer afgifter for at støtte mejerisektoren.
- (162) I henhold til § 22, stk. 1, andet punktum, i lov om mælk og fedtstoffer kan delstatsregeringerne, hvis delstatsmejeriforeningerne eller brancheorganisationerne anmoder dem om det, opkræve fælles afgifter på op til 0,2 cent pr. kg leveret mælk. Opkrævningsbeføjelsen ligger dermed entydigt hos delstatsregeringerne.
- (163) Retsgrundlaget for opkrævning af en mælkeafgift i de enkelte delstater er delstaternes relevante forordninger, der regulerer detaljerne i forbindelse med afgiftsopkrævningen, bl.a. størrelsen heraf. Det påhviler dermed delstatsregeringerne, dvs. staten, at regulere opkrævningen af en mælkeafgift. Der er heller intet til hinder for, at forordninger blev udstedt i samråd med den pågældende delstatsmejeriforening ⁽⁵⁵⁾.
- (164) I det foreliggende tilfælde opkræves der en afgift hos private virksomheder (mejerier, mælketerminaler og flødestationer). Indtægter fra denne afgift tilføres det pågældende delstatsbudget, inden de anvendes til finansiering af de forskellige støtteforanstaltninger. De anses derfor for at være under statslig kontrol ⁽⁵⁶⁾.
- (165) Heraf følger, at de med mælkeafgiftsmidler finansierede foranstaltninger ydes ved hjælp af statsmidler og skal tilregnes staten.

6.1.2. *Selektiv fordel/virksomheder*

- (166) Omkostninger såsom undervisnings- og uddannelsesomkostninger, konsulentonorarer, omkostninger til informationsmateriale i forbindelse med oplysningsarbejde eller omkostninger til deltagelse i messer og konkurrencer er omkostninger, som en virksomhed selv må bære inden for rammerne af sin ordinære drift. Det samme gælder for omkostninger i forbindelse med produktion og afsætning af kvalitetsprodukter. Hvis visse virksomheder helt eller delvist fritages for disse omkostninger, foreligger der en begunstigelse.
- (167) Kommissionen er af den opfattelse, at de omhandlede delforanstaltninger begunstiger mælkeproducenter og mejerier.
- (168) Tyskland gjorde i første omgang i sin meddelelse af 20. september 2013 gældende, at nogle af de i indledningsafgørelsen tilgrundliggende foranstaltninger ikke udgjorde støtte, fordi de enten ikke indebar nogen konkret fordel for en enkelt virksomhed (jf. betragtning 33 med hensyn til foranstaltning BY 3), foranstaltningen ikke har været orienteret mod en videnoverførsel til mælkeproducenter eller mejerier (jf. betragtning 39 med hensyn til foranstaltningerne BY 10), der ikke forelå nogen begunstigelse af enkelte virksomheder eller erhvervsgrøner (jf. betragtning 44, 60, 73, 80 og 88 med hensyn til foranstaltningerne BW 4, HE 3, NI 7, NW 4 og NW 5, RP 1 samt SL 2), og at det kan afvises, at de er henholdsvis materielt og geografisk selektive i forhold til potentielle begunstigelser (jf. punkt 80 og 83 med hensyn til foranstaltningerne NW 4 og NW 5 samt NW 6).
- (169) Derudover fremførte både MPBW og MVBW i deres bemærkninger af 6. februar 2014, at der med hensyn til foranstaltning BW 10, BW 4 og BW 11 ikke forelå nogen begunstigelse (jf. henholdsvis betragtning 154 og 155).
- (170) Kommissionen mener imidlertid også med hensyn til de førnævnte foranstaltninger, at disse foranstaltninger i sidste ende også kommer mejerisektoren til gode og dermed begunstiger henholdsvis mælkeproducenter og mejerier, der kan betragtes som virksomheder.
- (171) Hvad angår foranstaltning BY 3, går Kommissionen ud fra, at denne, også selv om den var rettet mod den brede offentlighed, i sidste ende begunstigede mejerisektoren, da det måtte antages, at den ville have en positiv indvirkning på mælkeforbruget.
- (172) For så vidt angår foranstaltning BY 10, nævner Milchwirtschaftlicher Verein Allgäu-Schwaben i sine bemærkninger af 4. februar 2014, at MUYA-nyhedsbreve var vedlagt »Deutsche Molkereizeitung«, og at der derudover blev formidlet tilsvarende artikler med henblik på udbredelse af information om kvalitetssikkerhed (jf. betragtning 148). Kommissionen mener derfor, at også med hensyn til foranstaltning BY 10 skal hele mejerisektoren (mælkeproducenter og mejerier) betragtes som støttemodtager.

⁽⁵⁵⁾ F.eks. for Niedersachsen: Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 26. november 2004 (Nds.GVBl. (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsestedende) nr. 36/2004, s. 519), ændret ved artikel 6 i forordning af 22. december 2005 (Nds. GVBl. (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsestedende) nr. 31/2005, s. 475).

⁽⁵⁶⁾ Jf. Domstolens dom af 30. maj 2013, *Doux Élevage SNC og Coopérative agricole, UKL-ARREE/Ministère de l'Agriculture, C-677/11*, ECLI:EU:C:2013:348, præmis 32, 35 og 38.

- (173) Hvad angår foranstaltningerne BW 4, HE 3, NI 7, NW 4 og NW 5, RP 1 samt SL 2, er det Kommissionens opfattelse, at også formidlingen af aktuelle videnskabelige oplysninger om mælks og mælkeprodukters egenskaber, tilrettelæggelse af kampagner, informationsarrangementer og tiltag i forbindelse med generel forbrugeruddannelse, arrangementer med henblik på henholdsvis videnuveksling mellem producenter og generelle informationsforanstaltninger om mælk skal anses for at være teknisk bistand, som kom hele mejerisektoren til gode.
- (174) Med hensyn til foranstaltningerne BW 10 og BW 11 mener Kommissionen desuden, at disse kom mælkeproducerende bedrifter, der deltog i kvalitetssikringssystemet QM Milch, til gode.
- (175) Desuden var de omhandlede foranstaltninger selektive, idet de udelukkende kom én erhvervsgren (mejerisektoren) til gode.

6.1.3. Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen

- (176) I henhold til Domstolens retspraksis medfører styrkelsen af en virksomheds konkurrencestilling som følge af tildeling af statsstøtte normalt en konkurrencefordrejning i forhold til konkurrerende virksomheder, som ikke modtager denne støtte⁽⁵⁷⁾. Enhver støtte til en virksomhed, der opererer på et marked, som er åbent for samhandel inden for EU, kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne⁽⁵⁸⁾. I perioden 2001-2012 havde handelen med landbrugsprodukter i EU et betydeligt omfang. Således beløb eksempelvis im- og eksport af produkter under position 0401 i den kombinerede nomenklatur (mælk og fløde, ikke koncentreret og uden tilsætning af sukker eller andre sødemidler)⁽⁵⁹⁾, sig i 2011 til henholdsvis 1 200 mio. EUR og 957 mio. EUR⁽⁶⁰⁾.
- (177) De foranstaltninger, der var under vurdering i forbindelse med denne afgørelse, begunstiger mælkeproducenter og mejerier og styrker dermed deres konkurrencestilling. For så vidt angår mejeriernes og mælkeproducenternes produkter, finder der som nævnt i betragtning 176 handel sted i EU. Kommissionen mener derfor, at de omhandlede foranstaltninger fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen og påvirker handelen mellem medlemsstaterne.
- (178) I lyset af ovenstående er betingelserne i artikel 107, stk. 1, i TEUF opfyldt. Derfor kan det konkluderes, at der i forbindelse med de foreliggende foranstaltninger er tale om statsstøtte i henhold til denne artikel.

6.2. Støttens lovlighed

- (179) I henhold til artikel 108, stk. 1, i TEUF skal Kommissionen løbende foretage en undersøgelse af den eksisterende støtte i samarbejde med medlemsstaterne. Til dette formål kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om alle nødvendige oplysninger med henblik på at foretage en undersøgelse af de eksisterende støtteordninger og fremsætte en anbefaling til egnede foranstaltninger, hvor det er relevant.
- (180) I henhold til artikel 1, litra b), nr. i), i forordning (EU) 2015/1589 omfatter udtrykket eksisterende støtte enhver form for støtte, der eksisterede inden TEUF's ikrafttræden i den pågældende medlemsstat, og som er blevet fortsat efter traktatens ikrafttræden.
- (181) I henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EU) 2015/1589 medfører enhver ændring af en eksisterende støtte imidlertid, at denne bliver til en »ny støtte«. Ifølge artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004⁽⁶¹⁾ er en ændring i eksisterende støtte »enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet«.
- (182) Ifølge retspraksis⁽⁶²⁾ er det kun i det tilfælde, hvor ændringen påvirker selve indholdet af den oprindelige ordning, at denne ordning bliver en ny støtteordning. Der kan imidlertid ikke være tale om en væsentlig ændring, når det nye element klart kan adskilles fra den oprindelige ordning.
- (183) I henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF skal al ny støtte anmeldes til Kommissionen og må ikke gennemføres, før den er godkendt af Kommissionen (gennemførelsesforbud).

⁽⁵⁷⁾ Domstolens dom af 17. september 1980, Philip Morris Holland BV mod Kommissionen, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, præmis 11-12.

⁽⁵⁸⁾ Jf. navnlig Domstolens dom af 13. juli 1988, Frankrig mod Kommissionen, ECLI:EU:C:1988:391, præmis 19.

⁽⁵⁹⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 927/2012 af 9. oktober 2012 om ændring af bilag I til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif (EUT L 304 af 31.10.2012, s. 1).

⁽⁶⁰⁾ Kilde: Eurostat.

⁽⁶¹⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

⁽⁶²⁾ Rettens dom af 30. april 2002, Gibraltar mod Kommissionen, T-195/01 og T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, præmis 111.

- (184) I henhold til artikel 1, litra f), i forordning (EU) 2015/1589 er ny støtte, der er gennemført i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, ulovlig.
- (185) På grundlag af loven om mælk og fedtstoffer og inden for rammerne af de kompetencer, der er tildelt dem, har delstaterne vedtaget gennemførelsesbestemmelser, som udgør retsgrundlaget for de foranstaltninger, der var under vurdering i forbindelse med denne afgørelse. Også selv om lov om mælk og fedtstoffer, som udgør rammen for de omhandlede støtteordninger, allerede trådte i kraft i 1952⁽⁶³⁾, blev de enkelte ordninger først indført efter 1958 ved hjælp af tilsvarende gennemførelsesbestemmelser i de pågældende lande⁽⁶⁴⁾.
- (186) De foranstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse, udgør dermed ny støtte i henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EU) 2015/1589.
- (187) Tyskland har på intet tidspunkt anmeldt de omhandlede støtteordninger i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF. Derfor er disse ordninger ulovlige.

6.3. Støttens forenelighed med det indre marked

- (188) I henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF kan støtte betragtes som forenelig med det indre marked, hvis den har til formål at fremme udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (189) I henhold til meddelelse fra Kommissionen om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte⁽⁶⁵⁾ skal ulovlig statsstøtte vurderes efter de gældende regler på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.
- (190) De særlige rammebestemmelser for landbrugssektoren har været gældende siden den 1. januar 2000. Støtte, der blev ydet mellem den 28. november 2001 og den 31. december 2006 (herefter »perioden 2001-2006«), undersøges i henhold til EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (191) Støtte, der blev ydet fra den 1. januar 2007 (herefter »perioden 2007 og derefter«), undersøges i henhold til rammebestemmelserne 2007-2013.
- (192) Perioden siden den 28. november 2001 betegnes i det følgende som »undersøgelsesperioden«.
- (193) På baggrund af den anden undersøgelsesfases udsættende virkning i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF undersøger Kommissionen de foranstaltninger, der ligger til grund for denne afgørelse til og med den 17. juli 2013, den dag, hvor Kommissionen meddelte Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF (jf. betragtning 3).

6.3.1. Teknisk bistand i landbrugssektoren i perioden 2001-2006

- (194) De mellem 2001 og 2006 gennemførte foranstaltninger, der har teknisk bistand i landbrugssektoren til formål, skal opfylde de betingelser, der er fastlagt under punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

⁽⁶³⁾ Jf. betragtning 17.

⁽⁶⁴⁾ Bayern: Verordnung über eine Umlage für Milch (forordning om en afgift på mælk) af 30. juni 1983 (GVBl. (Bayerns lov- og bekendtgørelsestedende) s. 547), Baden-Württemberg: Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen (forordning om opkrævning af mælkeproduktionsafgifter) af 18. maj 2004 (Baden-Württembergs lovtidende s. 350, 355), Nordrhein-Westfalen: Verordnung über Umlagen zur Förderung der Milchwirtschaft (forordning om afgifter til fremme af mejerisektoren) af 30. november 1965 (GV. NW. 1965, s. 349), f.eks. Rheinland-Pfalz: Landesverordnung zur Durchführung des Milch- und Fettgesetzes (delstatsforordning om gennemførelse af lov om mælk og fedtstoffer) af 16. august 1960 (GVBl. (Rheinland-Pfalz' lov- og bekendtgørelsestedende) s. 218, BS 7842-2), Brandenburg — Verordnung zur Übertragung der Ermächtigungen zum Erlass von Rechtsverordnungen nach dem Milch- und Fettgesetz (forordning om overdragelse af bemyndigelse til at udstede bekendtgørelser i henhold til lov om mælk og fedtstoffer) af 5. december 1992 (GVBl. (Brandenburgs lov- og bekendtgørelsestedende) II/92, [nr. 72], s. 764), Hessen — Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (Hessens forordning om opkrævning af en afgift til fremme af mejerisektoren) af 1. december 1981 (GVBl. (Hessens lov- og bekendtgørelsestedende) I 1981, s. 427), Saarland: Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (Saarlands forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 9. december 1982 (Amtsblatt 1982, s. 1007), Thüringen: Thüringer Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (Thüringens forordning om opkrævning af en afgift til fremme af mejerisektoren) af 29. december 1999, i udgaven fra 27. november 2001 GVBl. (Thüringens lov- og bekendtgørelsestedende) 2000.20). I Niedersachsen blev mælkeafgiften indført ved Anordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milch- und Fettwirtschaft (anordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 6. juli 1951, jf. anordning af 25. marts 1952 (Nds. GVBl. (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsestedende) Sb. I, s. 689). Opkrævning af afgiften var imidlertid i den støtteretligt relevante periode baseret på Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (forordning om opkrævning af en afgift på mejeriområdet) af 22. maj 1973 (Nds. GVBl. (Niedersachsens lov- og bekendtgørelsestedende) s. 179), og anvendelsen af afgiftsmidlerne blev reguleret ved delstatens retningslinjer om støtte til fremme af mejerisektoren i Niedersachsen i henhold til § 22, stk. 2, i lov om mælk og fedtstoffer af 8. november 1985, Nds. MBl. (Niedersachsens ministerialtidende 43/1985).

⁽⁶⁵⁾ EUT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

- (195) Støtteberettiget er i henhold til punkt 14.1 bl.a. omkostninger til uddannelses- og undervisningsprogrammer, driftskonsulentordninger, konsulenthonorarer, tilrettelæggelse af konkurrencer, udstillinger og messer, herunder støtte til omkostninger ved deltagelsen heri, samt andre aktiviteter, der tager sigte på at udbrede nye metoder ⁽⁶⁶⁾. I henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 kan der ydes en sådan støtte på op til 100 % af omkostningerne.
- (196) I henhold til punkt 14.2 bør støtten kunne udnyttes af alle støtteberettigede fysiske og juridiske personer i det pågældende område på grundlag af objektive fastsatte betingelser.
- (197) I henhold til punkt 14.3 bør det samlede støttebeløb, der betales, ikke overstige 100 000 EUR pr. støttemodtager i løbet af en treårig periode eller, når der er tale om støtte til små og mellemstore virksomheder, 50 % af de støtteberettigede omkostninger, hvis dette beløb er større. Ved beregning af støtten anses modtageren at være den person, der modtager ydelserne.
- (198) Kommissionen mener, at for de nedenfor anførte foranstaltninger gælder bestemmelserne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 også for støtte i forbindelse med aktiviteter vedrørende [primær-]produktion samt for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter. Det følger af ordlyden af punkt 2.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og af, at punkt 14 i EF-rammebestemmelserne ikke selv fastsætter en sådan begrænsning.
- (199) Kommissionen går ud fra, at sådanne foranstaltninger vil bidrage til sektorens levedygtighed på lang sigt, samtidig med at de kun har haft meget begrænset virkning på konkurrencevilkårene (punkt 14.1, andet punktum, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006).
- (200) I indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om foreneligheden af ovennævnte delforanstaltninger med det indre marked i den pågældende periode ⁽⁶⁷⁾.

BY 3

- (201) Verband der Milcherzeuger e.V. (foreningen af mælkeproducenter, herefter »VMB«) modtog midler til indsamling af faktiske og tekniske oplysninger af generel karakter samt til offentliggørelse og tilrådighedsstillelse af generelle oplysninger om mejerimæssige emner. For den ydede støtte finder bestemmelserne om teknisk bistand anvendelse.
- (202) De støttede omkostninger (formidling af videnskabelige oplysninger samt udarbejdelse af faktiske oplysninger om kvalitetssystemer — betragtning 32 i denne afgørelse) svarer til de støtteberettigede omkostninger i punkt 14.1.
- (203) Foranstaltningen var til rådighed for alle støtteberettigede fysiske og juridiske personer i det pågældende område, og støtten lå på under 100 000 EUR pr. støttemodtager i tre år (betragtning 35 sammenholdt med betragtning 37 i denne afgørelse). Betingelserne i punkt 14.2 og 14.3 er opfyldt.
- (204) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således opfyldt.

BY 10

- (205) I forbindelse med den tildelte støtte til formidling af knowhow og viden om mejerirelevante emner finder bestemmelserne om teknisk bistand anvendelse.
- (206) De støttede omkostninger (informationsformidling i form af og afholdelse af konkurrencer (betragtning 148) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (207) Det drejer sig om en almindelig informationsforanstaltning til fordel for mejerisektoren, der var åben for alle støtteberettigede fysiske og juridiske personer i det pågældende område. Af de af de tyske myndigheder nævnte årlige samlede udgifter i forbindelse med foranstaltningerne BY 3 og BY 10 (jf. betragtning 41) viser det sig, at støtten under ingen omstændigheder overskrider 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år. Forudsætningerne i punkt 14.2 og 14.3 er dermed opfyldt.
- (208) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således opfyldt.

⁽⁶⁶⁾ Den tyske sprogversion af EF-rammebestemmelserne 2000-2006 indeholder en afsluttende opstilling af de støtteberettigede omkostninger. I den engelske sprogversion, som var originaludgaven af EF-rammebestemmelserne, angives de samme støtteberettigede omkostninger imidlertid kun med eksempler, og den indeholder ingen afsluttende opstilling. Det samme gælder for den franske sprogversion.

⁽⁶⁷⁾ Indledningsafgørelse, punkt 235-236. I den forbindelse tog Kommissionen i punkt 236 i indledningsafgørelsen udgangspunkt i den tyske sprogversion af EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og mente, at der under punkt 14.1 kun kunne ydes støtte til udbredelse af nye metoder (jf. fodnote 72).

BW 4

- (209) Formålet med foranstaltningerne var generel og bred formidling af aktuelle videnskabelige oplysninger om mælks og mælkeprodukters egenskaber. De skal betragtes som teknisk bistand, som kom hele mejerisektoren til gode. De støttede omkostninger (jf. betragtning 42) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (210) Foranstaltningerne var ikke begrænset til en bestemt gruppe, men kunne udnyttes af alle støtteberettigede fysiske og juridiske personer i det pågældende område på grundlag af objektive fastsatte betingelser (betragtning 46). Forudsætningerne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således opfyldt. Ifølge Tyskland ligger støttens størrelse langt under maksimumsgrænsen i punkt 14.3 (betragtning 146) på 100 000 EUR pr. støttemodtager inden for tre år. De i punkt 14.3 nævnte forudsætninger er opfyldt.
- (211) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er dermed opfyldt.

BB1

- (212) Brandenburg har i perioden 2001-2006 ydet støtte til konsulenthonorarer inden for rammerne af foranstaltningen »Verbesserung der Hygiene«. Prioriteter var i den forbindelse dyresundhed, forbedring af malkehygiejnen og råmælkskvaliteten samt analyse af produktivetsforringelser.
- (213) Den omhandlede foranstaltning falder således ind under anvendelsesområdet for punkt 14 (teknisk bistand) i EF-rammebestemmelserne 2000-2006. De støttede omkostninger (konsulentbistand) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (214) I meddelelsen af 27. februar 2015 har de tyske myndigheder bekræftet, at alle mælkeproducenter i landet principielt havde mulighed for at benytte sig af den omhandlede rådgivning (kompleks rådgivning og serrådgivning) (jf. betragtning 49). Tyskland har desuden i samme meddelelse forklaret, at der i forbindelse med foranstaltningen BB 1 ikke kan blive tale om en overskridelse af maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. bedrift i en periode på tre år (jf. betragtning 49). Foranstaltningen svarer dermed til de i punkt 14.2 og 14.3 nævnte forudsætninger.
- (215) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således opfyldt.

BB 3

- (216) Landesvereinigung der Milchwirtschaft Brandenburg-Berlin e. V. (delstatsmejeriforeningen i Brandenburg-Berlin, herefter »LVMB«) og Landesbauernverband Brandenburg e.V. (LBV) gennemførte foranstaltninger med henblik på tilrådighedsstillelse af oplysninger om økonomiske spørgsmål samt videreformidling af nylige informationer og viden om mejerimæssige spørgsmål. Desuden blev der arrangeret konkurrencer. Disse foranstaltninger udgør teknisk bistand.
- (217) De støttede omkostninger (tilrådighedsstillelse af informationer og afholdelse af konkurrencer (jf. betragtning 50) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (218) Støtten var ikke begrænset til bestemte grupper. Punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt.
- (219) I 2006 blev der via LVMB anvendt 463 EUR, som stammer fra mælkeafgiften, i forbindelse med præmiatil-delingen til brandenburgske virksomheder (jf. betragtning 53). Endvidere modtog LBV i 2006 støtte på 20 000 EUR af delstatsmidler til rådgivning af mælkeproducenter (jf. betragtning 54). Ifølge Tysklands oplysninger blev der også anvendt en lignende fremgangsmåde i de foregående år (jf. betragtning 54). Kommissionen udelukker derfor, at der i forbindelse med de to førnævnte foranstaltninger i perioden 2001-2006 er sket en overskridelse af beløbet på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år. Punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne er således opfyldt.
- (220) Foranstaltning BB 3 opfylder dermed forudsætningerne i afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

HE 2

- (221) Hessen ydede finansiel støtte til LVMH i forbindelse med foranstaltningen »Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam«. Inden for rammerne af denne foranstaltning stillede LVMH informationer til rådighed i form af faglige artikler samt arrangerede undervisning for landbrugere og medhjælpere. Disse aktiviteter skal betragtes som teknisk bistand.

- (222) De støtteberettigede omkostninger (jf. betragtning 57) svarer til de støtteberettigede omkostninger i punkt 14.1, første led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (223) Støtten var ikke begrænset til bestemte grupper (jf. betragtning 57). Dette bekræfter LVMH også i sine bemærkninger af 4. februar 2014, i henhold til hvilke enhver landbruger eller medhjælper havde mulighed for at deltage i undervisningen på lige vilkår (jf. betragtning 149). Punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne er således opfyldt.
- (224) Støtten lå på under 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år (jf. betragtning 57). Punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne er derfor også opfyldt.
- (225) Foranstaltning HE 2 opfylder således forudsætningerne i afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

HE 3

- (226) LVMH's ernæringsteam formidlede videnskabelige oplysninger, organiserede informationsarrangementer samt kampagner og (ikke mod bestemte virksomheder rettede) PR-foranstaltninger vedrørende mælkeproduktion, behandling og forarbejdning af mælk og mælkeprodukter.
- (227) LVMH anførte i sin bemærkning af 4. februar 2014, at denne foranstaltning fokuserede på forbrugeroplysning og -uddannelse, og at forbrugeruddannelsen foregik på mejeriuafhængigt, neutralt plan. Kommissionen mener imidlertid, at foranstaltninger til formidling af videnskabelige oplysninger og tilrettelæggelsen af kampagner skal anses for teknisk bistand, som kommer hele mejerisektoren til gode (jf. betragtning 173).
- (228) De støttede omkostninger (jf. betragtning 59) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (229) Støtten var ikke begrænset til en bestemt gruppe (jf. betragtning 61). De i punkt 14.2 nævnte betingelser er opfyldt.
- (230) Støttens størrelse lå under maksimumsgrænsen i punkt 14.3 (jf. betragtning 61).
- (231) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for foranstaltning HE 3.

HE 9

- (232) Hessen ydede finansiel støtte til LVMH i forbindelse med foranstaltningen »Fortbildung für junge Milchviehhalter« (jf. betragtning 62). Undervisning af unge malkekvægsholdere skal kvalificeres som teknisk bistand.
- (233) De støtteberettigede omkostninger (jf. betragtning 62) svarer til de støtteberettigede omkostninger i punkt 14.1, første led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (234) Undervisningen var åben for alle producenter (jf. betragtning 64). Dette bekræfter LVMH også i sine bemærkninger af 4. februar 2014, i henhold til hvilke enhver landbruger eller medhjælper havde mulighed for at deltage i undervisningen på samme betingelser (jf. betragtning 149). Foranstaltningen opfyldte således også bestemmelserne i punkt 14.2.
- (235) De samlede udgifter i forbindelse med foranstaltning HE 9 lå i perioden 2001-2006 på ca. 35 000 EUR (jf. betragtning 64). Der kunne således ikke blive tale om en overskridelse af maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år (punkt 14.3).
- (236) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for foranstaltning HE 9.

NI 5

- (237) Niedersachsen ydede finansiel støtte til LVMN til deltagelse i messer og udstillinger samt frembringelse af videnskabelige oplysninger i let forståelig form (jf. betragtning 65). Deltagelsen i messer og udstillinger samt frembringelsen af videnskabelige oplysninger skal betragtes som teknisk bistand.
- (238) Omkostningerne til leje af og udstyr til udstillingslokaler samt omkostninger i forbindelse med offentliggørelsen af faktiske oplysninger svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1, første led.

- (239) Ifølge oplysningerne fra de tyske myndigheder var kernen i foranstaltningen støtte til LVMN's messestand (jf. betragtning 66), som kom alle mælkeproducerende bedrifter i Niedersachsen (gennemsnit 2001-2006: ca. 17 500 virksomheder) til gode (jf. betragtning 67). Foranstaltningen var således åben for alle mælkeproducerende bedrifter og betingelserne i punkt 14.2 er opfyldt.
- (240) Tyskland har imidlertid ikke i sine bemærkninger bekræftet, at foranstaltningen var begrænset til maksimalt 100 000 EUR pr. modtager i en periode på tre år. Kommissionen går ud fra, at denne maksimumsgrænse i tilfælde af støtte til en messestand til fordel for alle mælkeproducerende bedrifter i Niedersachsen under ingen omstændigheder kan overskrides. Forudsætningerne i punkt 14.3 er således også opfyldt.
- (241) Foranstaltning NI 5 opfylder således forudsætningerne i afsnit 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

NI 6 (2002-2003)

- (242) Niedersachsen ydede finansiel støtte til forarbejdningsvirksomheders (mejeriers) deltagelse i messer. Støtten til virksomhedernes deltagelse i messer skal betragtes som teknisk bistand.
- (243) De tyske myndigheder har forsikret, at der i 2001 (i den for den anden undersøgelsesfase relevante periode) ikke blev indgået nogen retligt bindende forpligtelser i forhold til støttemodtagere ⁽⁶⁸⁾. De har endvidere anført, at den omhandlede foranstaltning fra den 26. november 2003 tog udgangspunkt i den godkendte statsstøtte N 200/2003 (jf. betragtning 68). Dermed omfatter vurderingen af den relevante foranstaltning kun perioden fra den 1. januar 2002 til den 26. november 2003.
- (244) De støtteberettigede omkostninger (betragtning 68) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1, fjerde led, i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (245) De tyske myndigheder har forsikret, at foranstaltning NI 6 var åben for alle virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af mælkeprodukter, og blev tildelt efter objektive kriterier. Derudover var foranstaltningen ikke bundet til medlemskabet i en producentsammenslutning eller en anden landbrugsorganisation (jf. betragtning 70). Betingelserne i punkt 14.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er således opfyldt.
- (246) Den maksimale støtteintensitet i forbindelse med den omhandlede foranstaltning lå i den relevante periode på 48 % (jf. betragtning 71). Kun én virksomhed (Nordmilch eG) modtog ifølge de tyske myndigheder et samlet støttebeløb, der oversteg 100 000 EUR. De samme myndigheder oplyste, at Nordmilch eG ikke faldt ind under definitionen af en SMV. Forudsætningerne i punkt 14.3 er således opfyldt med undtagelse af den støtte, der er ydet til Nordmilch eG.
- (247) Nordmilch eG var med ca. 2 500 medarbejdere og en omsætning på omkring 1,9 mia. EUR en af Tysklands største mejerivirksomheder ⁽⁶⁹⁾. Med disse virksomhedstal faldt virksomheden ikke ind under Kommissionens definition af små og mellemstore virksomheder, der er nævnt i punkt 14.3 ⁽⁷⁰⁾. I henhold til punkt 14.3 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 måtte den således maksimalt have modtaget et samlet støttebeløb på 100 000 EUR i en periode på tre år. Forudsætningerne i punkt 14.3 er dermed ikke opfyldt for den støtte, der er ydet til Nordmilch eG ⁽⁷¹⁾.
- (248) Foranstaltning NI 6 opfylder således principielt forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (249) Foranstaltning NI 6 opfylder i tilfældet med den støtte, der er ydet til Nordmilch eG i perioden 2002-2003, ikke forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne.

NI 7

- (250) Niedersachsen ydede finansiel støtte til de af LVMN gennemførte generelle informationsforanstaltninger for forbrugere om mælk som levnedsmiddel. Generelle informationsforanstaltninger om mælk udgør støtte, som kommer hele mejerisektoren til gode (jf. betragtning 173). Bestemmelserne om teknisk bistand i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 finder anvendelse.

⁽⁶⁸⁾ Jf. fodnote 24 i denne afgørelse.

⁽⁶⁹⁾ Tal: 2009 Kilde: <http://www.nordmilch.de/unternehmen/geschichte/>. I april 2011 fusionerede Nordmilch GmbH og Humana Milchindustrie GmbH til DMK Deutsches Milchkontor GmbH.

⁽⁷⁰⁾ EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

⁽⁷¹⁾ I sin meddelelse af 27. februar 2015 har Tyskland angivet, at en tilbagebetaling af denne støtte allerede er blevet undersøgt (jf. betragtning 68).

- (251) De støttede omkostninger (jf. betragtning 72) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (252) Foranstaltningen var ikke begrænset til en bestemt gruppe, men støttede hele mejerisektoren på en generel måde (jf. betragtning 75). Foranstaltningen opfyldte således også bestemmelserne i punkt 14.2.
- (253) Ifølge de tyske myndigheder modtog en støttemodtager i hele perioden i gennemsnit 395 EUR inden for rammerne af foranstaltning NI 7 (jf. betragtning 76). Støttens størrelse lå dermed langt under den i punkt 14.3 definerede maksimumsgrænse.
- (254) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for foranstaltning NI 7.

NW 4 og NW 5

- (255) Nordrhein-Westfalen ydede finansiel støtte til delstatsmejeriforeningen i Nordrhein-Westfalen samt landbrugsorganisationerne Landwirtschaftsverband Rheinland og Landwirtschaftsverband Westfalen-Lippe til informationsarrangementer og tiltag i forbindelse med generel forbrugeruddannelse og tiltag vedrørende anvendelsen af mælk og mælkeprodukter og deres generelle egenskaber (delforanstaltning NW 4). Nordrhein-Westfalen ydede desuden finansiel støtte til arrangementer med henblik på videnudveksling mellem mælkeproducenter om spørgsmål vedrørende mejerisektoren (delforanstaltning NW 5).
- (256) Informationsarrangementer og tiltag i forbindelse med generel forbrugeruddannelse (NW 4) og arrangementer med henblik på videnudveksling mellem producenter (NW 5) udgør støtte, som begunstiger hele mejerisektoren (jf. betragtning 173). De skal desuden anses for selektive, idet de udelukkende kommer én erhvervsgren (mejerisektoren) til gode (jf. betragtning 175). De omhandlede foranstaltninger skal anses for at være teknisk bistand.
- (257) De støttede omkostninger i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af arrangementer, rådgivning samt vejledning og uddannelseskurser vedrørende mejerimæssige spørgsmål (jf. betragtning 79) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (258) Foranstaltningerne rettede sig mod alle malkekvægsbedrifter (jf. betragtning 81), hvorfor betingelsen i punkt 14.2 er opfyldt.
- (259) Med udgangspunkt i de samlede udgifter til de to foranstaltninger i undersøgelsesperioden og det gennemsnitlige antal malkekvægsbedrifter i Nordrhein-Westfalen fremkommer støttebeløb pr. modtager, som lå langt under maksimumsgrænsen i henhold til punkt 14.3 (jf. betragtning 81).
- (260) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for foranstaltningerne NW 4 og NW 5.

NW 6

- (261) Nordrhein-Westfalen ydede finansiel støtte til delstatsmejeriforeningen i Nordrhein-Westfalen (LVMNRW) til indsamling, evaluering og offentliggørelse (som meddelelser og markedsrapporter) af relevante data om markedet for mælkeprodukter.
- (262) Offentliggørelsen af faktiske og videnskabelige oplysninger i form af meddelelser og markedsrapporter skal anses for at være teknisk bistand, hvorfor punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 finder anvendelse.
- (263) De støttede omkostninger (jf. betragtning 82) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (264) Offentliggørelserne var gratis til rådighed for alle, hvorved også punkt 14.2 er opfyldt.
- (265) Med udgangspunkt i de samlede udgifter til foranstaltning NW 6 i undersøgelsesperioden og det gennemsnitlige antal malkekvægsbedrifter i Nordrhein-Westfalen fremkommer støttebeløb pr. modtager, som lå langt under maksimumsgrænsen i henhold til punkt 14.3 (jf. betragtning 85).
- (266) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for foranstaltning NW 6.

RP 1 og SL 2

- (267) Rheinland-Pfalz og Saarland ydede finansiel støtte til henholdsvis Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. (MILAG) og Landesvereinigung der Milchwirtschaft des Saarlandes e.V. (LVMS) til forbrugeroplysninger, herunder formidling af videnskabelige oplysninger, generelle faktiske oplysninger om produkter, deres ernæringsmæssige fordele og foreslåede anvendelser af sådanne.
- (268) Generelle informationsforanstaltninger om mælk udgør støtte, som kommer hele mejerisektoren til gode (jf. betragtning 173). Bestemmelserne om teknisk bistand i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 finder anvendelse.
- (269) De under disse delforanstaltninger støtteberettigede omkostninger (jf. betragtning 86) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (270) Ifølge de tyske myndigheder var foranstaltningerne ikke begrænset til en bestemt gruppe, men støttede hele mejerisektoren på en generel måde (jf. betragtning 90). Dette bekræfter MILAG også i sine bemærkninger af 10. februar 2014 (jf. betragtning 153). Betingelserne i punkt 14.2 er således opfyldt.
- (271) Tyskland gjorde desuden gældende, at det ydede samlede støttebeløb i en periode på tre år har ligget langt under maksimumsgrænsen på 100 000 EUR pr. støttemodtager (jf. betragtning 91), hvilket opfylder de i punkt 14.3 fastlagte betingelser.
- (272) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er dermed opfyldt.

RP 5 og SL 5

- (273) Rheinland-Pfalz og Saarland ydede finansiel støtte til henholdsvis Landeskontrollverband Rheinland-Pfalz e.V. (LKVRP) og LVMS til teknisk rådgivning samt uddannelseskurser for mælkeproducenter med henblik på at forbedre hygiejnen for så vidt angår malketeknik og råmælkskvalitet. Løbende konsulentbistand var udelukket fra støtten (jf. betragtning 92). Rådgivning og undervisning af mælkeproducenter falder ind under teknisk bistand i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (274) De støttede omkostninger (jf. betragtning 92 og 94) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.
- (275) Ifølge de tyske myndigheder kunne alle mælkeproducenter i Rheinland-Pfalz og Saarland benytte sig af tilbuddet om konsulentbistand og undervisning, i hvilken forbindelse det ikke var påkrævet med et medlemskab i henholdsvis LKVRP eller LVMS (jf. betragtning 94) ⁽⁷²⁾. Bestemmelserne i punkt 14.2 er således også opfyldt.
- (276) De gennemsnitlige støttebeløb i Rheinland-Pfalz lå årligt på ca. 197 EUR ⁽⁷³⁾ og i Saarland årligt på ca. 130 EUR (jf. betragtning 98). Dermed kunne der ikke blive tale om en overskridelse af den i punkt 14.3 fastsatte maksimumsgrænse.
- (277) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for den omhandlede foranstaltning.

TH 3 og TH 4

- (278) Thüringen ydede finansiel støtte til delstatsmejeriforeningen Thüringer Milch e.V. (LVTM) til deltagelsen i fag- og forbrugerudstillinger samt gennemførelsen af faglige kongresser med henblik på formidling af videnskabelige oplysninger (delforanstaltning TH 3, jf. betragtning 100). Derudover blev der ydet støtte til offentliggørelsen af faktiske oplysninger om producenter i regionen (delforanstaltning TH 4, jf. betragtning 101). Deltagelse i udstillinger, tilrettelæggelse af faglige kongresser og offentliggørelsen af faktiske oplysninger skal anses for at være teknisk bistand i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (279) De støttede omkostninger (jf. betragtning 100 og 101) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 14.1.

⁽⁷²⁾ Dette bekræfter MILAG også med hensyn til foranstaltning RP 5 i sine bemærkninger af 10. februar (jf. betragtning 153).

⁽⁷³⁾ Jf. fodnote 79.

- (280) Ifølge de tyske myndigheder var de to delforanstaltninger ikke begrænset til en bestemt gruppe, men understøttede hele mejerisektoren på en generel måde (jf. betragtning 105 og 108). Bestemmelserne i punkt 14.2 er således også opfyldt.
- (281) De tyske myndigheder har endvidere bekræftet, at støttebeløbene lå under den maksimumsgrænse, der er nævnt i punkt 14.3 (jf. betragtning 105 og 109).
- (282) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for den omhandlede foranstaltning.

TH 9 og TH 10

- (283) Thüringen ydede finansiel støtte til foreningen Landvolksbildung Thüringen (VLT) til uddannelse af medarbejdere i mælkebedrifter (delforanstaltning TH 9). Thüringen ydede desuden finansiel støtte til Thüringer Landjugendverband e.V. (TLJV) samt Thüringer Melkergemeinschaft e.V. (TMG) til fremme af fagkonkurrencer (delforanstaltning TH 10) (jf. betragtning 110).
- (284) Tyskland havde gjort gældende, at der i forbindelse med de to delforanstaltninger ikke er tale om statsstøtte, idet betalingerne til VLT (TH 9) og til henholdsvis TLJV og TMG (TH 10) anses for at være ydelsesvederlag, som opvejes af ækvivalente omkostninger, hvorfor der således ikke foreligger nogen begunstigelse (jf. betragtning 114 og 117). Kommissionen mener imidlertid, at selv om der ikke foreligger nogen begunstigelse på tjenesteyderniveau, kommer uddannelsesforanstaltningerne i mælkebedrifter samt tilrettelæggelsen af fagkonkurrencer malkekvægsbedrifterne til gode og skal anses for at være teknisk bistand i henhold til punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (285) De støttede omkostninger (jf. betragtning 111 og 112) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til bestemmelserne i punkt 14.1.
- (286) Ifølge Tysklands oplysninger har muligheden for deltagelse i uddannelsesforanstaltninger kunnet udnyttes af alle berørte personer, der var aktive i det pågældende område, på grundlag af objektive fastsatte betingelser (jf. betragtning 115 og 118). Forudsætningerne i punkt 14.2 er således også opfyldt.
- (287) Tyskland anførte, at støttebeløbene inden for rammerne af de to delforanstaltninger samlet set ikke havde overskredet 100 000 EUR i en periode på tre år (jf. punkt 118). Dermed kunne der under ingen omstændigheder blive tale om en overskridelse af den i punkt 14.3 nævnte maksimumsgrænse.
- (288) Forudsætningerne i punkt 14 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for den omhandlede foranstaltning.
- (289) Kommissionen konkluderer, at støtteforanstaltningerne BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9 og TH 10 med undtagelse af den støtte, der er ydet inden for rammerne af foranstaltning NI 6 til Nordmilch e.G. (jf. betragtning 290), opfyldte de relevante bestemmelser i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og følgelig i perioden 2001-2006 var forenelige med det indre marked.
- (290) Kommissionen konkluderer, at foranstaltning NI 6 i forbindelse med den støtte, der blev ydet til Nordmilch eG i perioden 2002-2003, ikke opfyldte de relevante betingelser i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og følgelig var uforenelig med det indre marked i perioden 2001-2006.

6.3.2. Teknisk bistand i landbrugssektoren i perioden 2007 og derefter

- (291) For perioden 2007 og derefter ændrede bestemmelserne sig om foreneligheden af teknisk bistand med det indre marked.
- (292) Teknisk bistand reguleres i kapitel IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013.

- (293) I henhold til punkt 105 i rammebestemmelserne 2007-2013 erklærer Kommissionen statsstøtte til teknisk bistand til fordel for virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, for at være forenelig med artikel 87, stk. 3, litra c), i TEUF ⁽⁷⁴⁾, hvis alle forudsætningerne i artikel 5 i forordning (EF) nr. 70/2001 er opfyldt. I henhold til punkt 106 i de samme rammebestemmelser tillades statsstøtte ikke til store virksomheder.
- (294) Artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 fastsætter, at den støtte, der skal muliggøre deltagelse i messer og udstillinger, ikke må overskride 50 % brutto af ekstraomkostningerne ved leje, indretning og drift af standen. Denne fritagelse gælder kun første gang, en virksomhed deltager i en bestemt messe eller udstilling.
- (295) Forordning (EF) nr. 70/2001 blev den 29. august 2008 erstattet af forordning (EF) nr. 800/2008 ⁽⁷⁵⁾. Artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008 fastsætter, at støtte til fordel for SMV'er til deltagelse i messer er forenelig med det indre marked, hvis støtteintensiteten ikke overskrider 50 % af de støtteberettigede omkostninger, og de støtteberettigede omkostninger er begrænset til leje, indretning og drift af en stand i forbindelse med virksomhedens første deltagelse i en bestemt messe eller udstilling.
- (296) I henhold til punkt 106 i rammebestemmelserne 2007-2013 tillader Kommissionen ikke statsstøtte til store virksomheder i forbindelse med teknisk bistand.
- (297) I indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om foreneligheden af en foranstaltning (RP 2) med det indre marked i den pågældende periode ⁽⁷⁶⁾.

Foranstaltning RP 2

- (298) Rheinland-Pfalz ydede inden for rammerne af foranstaltning RP 2 finansiel støtte til forarbejdnings- og afsætningsvirksomheder til deltagelse i arrangementer med henblik på videnuveksling mellem virksomheder samt i konkurrencer, udstillinger og messer. Støtteberettiget var omkostninger til etablering af en messestand (jf. betragtning 125). Denne støtte var ikke kun begrænset til en virksomheds første deltagelse i en bestemt messe eller udstilling. Støtteintensiteten var begrænset til 10 % af de dokumenterede omkostninger, men maksimalt 5 200 EUR pr. virksomhed og arrangement (jf. betragtning 119).
- (299) Støtteintensiteten på 10 % inden for rammerne af foranstaltning RP 2 ligger under den maksimale støtteintensitet på 50 %, der er fastsat i henholdsvis artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 og artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008.
- (300) De støttede omkostninger (omkostninger i forbindelse med etableringen af en messestand) svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til henholdsvis artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 og artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008, i henhold til hvilke leje, indretning og drift i forbindelse med en messestand er støtteberettiget (jf. betragtning 294 og 295). I henhold til disse bestemmelser er det imidlertid kun en virksomheds første deltagelse i en bestemt messe eller udstilling, der er støtteberettiget.
- (301) Tyskland har i sine bemærkninger af 20. september 2013 fremsendt en tabel over antallet af virksomheder, der i perioden 2003-2012 har modtaget støtte til den gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling, samt de pågældende støttebeløb (jf. betragtning 123). Heraf fremgår der for perioden 2007-2012 gennemsnitlige støttebeløb til den gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling pr. støttet virksomhed og år i intervallet fra 294 EUR til 5 113 EUR.
- (302) Tyskland har i sine bemærkninger af 13. januar 2017 desuden angivet, at også de to virksomheder Hochwald Foods GmbH og MUH Arla eG har modtaget støtte inden for rammerne af denne delforanstaltning (jf. betragtning 124).
- (303) MUH Arla blev dannet i 2012 ved en fusion af Milch-Union Hocheifel (MUH) og den skandinaviske mejerikoncern Arla Foods. I 2011 beskæftigede MUH omkring 800 medarbejdere og opnåede en omsætning på ca. 693 mio. EUR ⁽⁷⁷⁾.
- (304) Hochwald-gruppen beskæftiger mere end 1 900 medarbejdere og havde i 2015 en omsætning på ca. 1,44 mia. EUR ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁴⁾ Nu artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF.

⁽⁷⁵⁾ Forordning (EF) nr. 800/2008 blev fra den 1. juli 2014 ophævet med forordning (EU) nr. 651/2014.

⁽⁷⁶⁾ Indledningsafgørelse, punkt 244.

⁽⁷⁷⁾ Kilde: <http://www.arlafoods.de/ubersicht/presse/2012/pressrelease/eu-genehmigt-fusion-der-milch-union-hocheifel-und-arla-836614/>.

⁽⁷⁸⁾ Kilde: <https://www.hochwald.de/de/unternehmen/zahlen-fakten.html>.

- (305) Med disse virksomhedstal faldt hverken MUH Arla eG eller Hochwald Foods GmbH ind under den definition, der er nævnt i kapitel II, punkt 9, i rammebestemmelserne 2007-2013, af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ⁽⁷⁹⁾. I henhold til punkt 106 i rammebestemmelserne 2007-2013 måtte de dermed ikke have modtaget støtte (jf. betragtning 296).
- (306) Betingelserne i kapitel IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013 sammenholdt med henholdsvis artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 og artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008 er derfor kun opfyldt i de tilfælde, hvor der inden for rammerne af foranstaltning RP 2 er forarbejdnings- og afsætningsvirksomheder, der falder ind under definitionen af en SMV, som har modtaget støtte til førstegangsdeltagelse i en messe eller udstilling.
- (307) Betingelserne i kapitel IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013 sammenholdt med henholdsvis artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 og artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008 er ikke opfyldt for den støtte, der blev ydet inden for rammerne af foranstaltning RP 2 til virksomheder, der ikke falder ind under definitionen af en SMV, og navnlig til MUH Arla eG og Hochwald Foods GmbH (jf. betragtning 305).
- (308) Betingelserne i kapitel IV.K. i rammebestemmelserne 2007-2013 sammenholdt med henholdsvis artikel 5, litra b), i forordning (EF) nr. 70/2001 og artikel 27 i forordning (EF) nr. 800/2008 er heller ikke opfyldt for den støtte, der blev ydet inden for rammerne af foranstaltning RP 2 i forbindelse med den gentagne deltagelse i en messe eller udstilling (jf. betragtning 301).
- (309) Kommissionen konkluderer, at støtteforanstaltning RP 2 kun i de i betragtning 306 nævnte tilfælde opfyldte de relevante betingelser i rammebestemmelserne 2007-2013 og følgelig var forenelig med det indre marked i perioden 2007 og derefter.
- (310) I de i betragtning 307 og 308 nævnte tilfælde opfyldte støtteforanstaltning RP 2 ikke de relevante betingelser i rammebestemmelserne 2007-2013 og var følgelig i perioden 2007 og derefter ikke forenelig med det indre marked.

6.3.3. Støtte til kvalitetsprodukter i perioden 2001-2006

- (311) Foranstaltninger til fremme af produktion og afsætning af kvalitetslandbrugsprodukter, som blev gennemført mellem 2001 og 2006, skal opfylde de betingelser, der er fastlagt under punkt 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (312) Punkt 13.2 indeholder en ikke-udtømmende liste over de støtteberettigede aktiviteter på dette område. Kommissionen vil også tillade støtte til konsulentbistand og lignende bistand, herunder tekniske undersøgelser, gennemførlighedsundersøgelser, designundersøgelser og markedsforskning i forbindelse med aktiviteter vedrørende udvikling af kvalitetslandbrugsprodukter. Det gælder bl.a. støtte til:
- indførelse af kvalitetssikringsordninger, såsom ISO's serie 9000 eller 14000, systemer på basis af risikoanalyse og kritiske kontrolpunkter (HACCP) eller miljørevisionssystemer
  - omkostningerne ved uddannelse af personale i anvendelsen af kvalitetssikrings- og HACCP-systemer.

Der kan også ydes støtte til betaling af de afgifter, som opkræves af anerkendte certificeringsorganer for den første certificering af kvalitetssikringssystemer og lignende systemer.

- (313) Punkt 3, 4 og 5 i kapitel 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 fastsætter særlige betingelser og begrænsninger. Kommissionen mener, at der bør ydes støtte til rutinemæssig kvalitetskontrol under produktionsprocessen og rutinemæssig produktkontrol, som gennemføres af fabrikanten, uanset om den udføres frivilligt eller er obligatorisk som led i HACCP-systemet eller lignende systemer. Der bør kun ydes støtte til kontrol, som gennemføres af eller på vegne af tredjemand, såsom myndighederne eller organer, der optræder på deres vegne, eller uafhængige instanser, som er ansvarlige for kontrollen og overvågningen af anvendelsen af oprindelsesbetegnelser, Ø-mærker eller kvalitetsmærker.
- (314) Det samlede støttebeløb, der kan ydes inden for rammerne af dette kapitel, bør i tilfælde af støtte til SMV'er ikke overskride 50 % af de støtteberettigede omkostninger eller 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år, hvis dette beløb er større (punkt 13.2).

⁽⁷⁹⁾ Punkt 9 i rammebestemmelserne 2007-2013 henviser i den forbindelse til bilag I til forordning (EF) nr. 70/2001, som den 29. august 2008 blev erstattet af bilag I til forordning (EF) nr. 800/2008.

- (315) Baden-Württemberg, Niedersachsen og Thüringen (delforanstaltninger BW 10, BW 11, NI 1 og TH 5) ydede finansiel støtte til forbedring af råmælkskvaliteten gennem rådgivning og undervisning af mælkeproducenter, etablering og opdatering af databaser samt kontroller af mælkeproducenter i forbindelse med indførelsen af kvalitetssikringssystemet »Qualitätsmanagement QM-Milch« (jf. betragtning 126).
- (316) Ifølge de tyske myndigheder udgjorde støtteintensiteten maksimalt 100 % af de støtteberettigede omkostninger (jf. betragtning 129).
- (317) I indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om foreneligheden af ovennævnte delforanstaltninger med det indre marked i den pågældende periode ⁽⁸⁰⁾.

BW 10 og BW 11

- (318) De to delforanstaltninger blev gennemført af henholdsvis Milchprüfing Baden-Württemberg (BW 10) og Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (BW 11) til fordel for mælkeproducerende bedrifter, der deltog i kvalitetssikringssystemet QM Milch (jf. betragtning 131 og 132).
- (319) Der blev ydet støtte til gennemførelsen af kontroller på mælkeproducerende bedrifter og omkostningerne til henholdsvis den første certificering ved et anerkendt certificeringsorgan (BW 10) og konsulentbistand i forbindelse med indførelsen af kvalitetssikringssystemet (BW 11) (jf. betragtning 133 og 134). De støttede omkostninger svarer således til de støtteberettigede omkostninger i punkt 13.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (320) I den forbindelse blev der ikke ydet støtte til de kvalitets- og produktkontroller, som producenterne rutinemæssigt gennemførte i løbet af produktionsprocessen, hvilket også er udelukket i henhold til punkt 13.3.
- (321) Ifølge de tyske myndigheder beløb de gennemsnitlige omkostninger pr. støttemodtager sig til 106 EUR (jf. betragtning 135) og lå således langt under det i henhold til punkt 13.2 tilladte maksimumsbeløb på 100 000 EUR pr. støttemodtager i en periode på tre år.
- (322) Betingelserne i punkt 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 er derfor opfyldt for delforanstaltningerne BW 10 og BW 11.

NI 1

- (323) Niedersachsen ydede finansiel støtte til LVMN til indførelsen af et kvalitetssikringssystem for mælkeproducenter (QM-Milch). Afsnit 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 finder således anvendelse.
- (324) I den forbindelse blev der ydet støtte til forberedende foranstaltninger i forbindelse med indførelsen af QM-Milch (konsulentbistand) samt omkostninger til koordinering af QM Milch og opbygningen af en database (jf. betragtning 137). De støttede omkostninger svarer således til de støtteberettigede omkostninger i punkt 13.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (325) Støttebeløbene lå med 12,78 EUR pr. støtteberettiget foranstaltning til konsulentbistand og 35 EUR pr. landbruger i en periode på tre år til kontroller på bedrifter (jf. betragtning 138) langt under den maksimumsgrænse, der er fastlagt i punkt 13.2 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (326) Tyskland har bekræftet, at kontrollerne blev gennemført inden for rammerne af kontrollerne på bedrifterne eller på vegne af tredjemand, i hvilken forbindelse Landeskontrollverband Niedersachsen fungerede som uafhængig kontrolmyndighed (jf. betragtning 139). Dette er i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 13.3.
- (327) Den omhandlede foranstaltning opfylder således forudsætningerne i afsnit 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.

TH 5

- (328) Thüringen ydede finansiel støtte til Thüringer Verband für Leistungs- und Qualitätsprüfungen in der Tierzucht (TVLEV) til indførelsen af et kvalitetssikringssystem hos mælkeproducenter (jf. betragtning 140). Afsnit 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 finder således anvendelse.

⁽⁸⁰⁾ Indledningsafgørelse, punkt 253.

- (329) De tyske myndigheder har oplyst, at foranstaltningen blev indført i 2004 (jf. betragtning 140).
- (330) Ifølge Tyskland blev der i perioden 2004-2006 kun ydet støtte til producenter i forbindelse med den første certificering. Den gennemsnitlige begunstiggelse pr. producent beløb sig i den forbindelse til ca. 83 EUR (jf. betragtning 141).
- (331) De støttede omkostninger svarer til de støtteberettigede omkostninger i henhold til punkt 13.2, og støttebeløbene ligger langt under den i samme punkt fastsatte maksimumsgrænse.
- (332) Foranstaltning TH 5 opfylder således forudsætningerne i afsnit 13 i EF-rammebestemmelserne 2000-2006.
- (333) Kommissionen konkluderer, at støtten BW 10, BW 11, NI 1 og TH 5 opfyldte de relevante betingelser i EF-rammebestemmelserne 2000-2006 og følgelig var forenelig med det indre marked i perioden 2001-2006.

6.4. Tilbagebetaling

- (334) I artikel 17, stk. 1, i forordning (EU) 2015/1589 hedder det, at Kommissionens beføjelser til at kræve tilbagebetaling af støtte forældes efter ti år. I henhold til artikel 17, stk. 2, i samme forordning afbryder enhver foranstaltning, der træffes af Kommissionen angående den ulovlige støtte, denne frist.
- (335) Efter at Tyskland havde fremlagt årsrapporten 2010 om statsstøtte i landbrugssektoren, anmodede Kommissionen ved brev af 28. november 2011 om supplerende oplysninger vedrørende ordningen. Som følge af denne foranstaltning fra Kommissionen blev fristen afbrudt. Derfor vedrører den foreliggende afgørelse — i overensstemmelse med den i betragtning 334 nævnte forældelsesfrist på ti år — perioden fra den 28. november 2001.
- (336) Kommissionen bemærker, at den støtte, der er ydet inden for rammerne af foranstaltning NI 6 til Nordmilch eG i perioden 2002-2003 (jf. betragtning 289), ikke er forenelig med det indre marked. Denne støtte skal tilbagesøges.
- (337) Kommissionen bemærker endvidere, at den støtte, der er ydet inden for rammerne af foranstaltning RP 2 til virksomheder, der ikke falder ind under definitionen af en SMV (navnlig støtten til MUH Arla eG og Hochwald Foods GmbH (jf. betragtning 307), samt den støtte, der blev ydet i forbindelse med den gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling (jf. betragtning 308), ikke er forenelige med det indre marked. Denne støtte skal tilbagesøges.
- (338) På baggrund af den anden undersøgelsesfases udsættende virkning i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF undersøger Kommissionen foranstaltning RP 2 fra den 1. januar 2007 til den 17. juli 2013, den dag, hvor Kommissionen meddelte Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF.

7. KONKLUSION

- (339) Kommissionen fastslår, at Tyskland har iværksat de omhandlede støtteforanstaltninger i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF. Denne støtte er med undtagelse af de støttetilfælde, der er nævnt i den efterfølgende betragtning, forenelig med det indre marked (jf. betragtning 289, 309 og 333).
- (340) Kommissionen konstaterer, at henholdsvis den støtte, der er ydet inden for rammerne af foranstaltning NI 6 til Nordmilch eG, den støtte, der er ydet inden for rammerne af foranstaltning RP 2 til MUH Arla eG og Hochwald Foods, samt den støtte, der blev ydet inden for rammerne af foranstaltning RP 2 i forbindelse med den gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling, er uforenelige med det indre marked (jf. betragtning 290 og 310). Denne støtte skal tilbagesøges —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den støtte, som Tyskland har ydet mellem henholdsvis den 28. november 2001 og den 31. december 2006 (foranstaltningerne BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9, TH 10, BW 10, BW 11, NI 1 og TH 5) samt mellem den 1. januar 2007 og den 17. juli 2013 (foranstaltning RP 2) i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, er med undtagelse af det i artikel 2 nævnte støttetilfælde forenelig med det indre marked.

Artikel 2

Den støtte, som Tyskland har ydet i 2002 og 2003 i forbindelse med foranstaltning NI 6 i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF til fordel for Nordmilch eG, er uforenelig med det indre marked.

Den støtte, som Tyskland har ydet mellem den 1. januar 2007 og den 17. juli 2013 inden for rammerne af foranstaltning RP 2 i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF til virksomheder, som ikke falder ind under definitionen af en SMV, og navnlig MUH Arla eG og Hochwald Foods GmbH, er uforenelig med det indre marked.

Den støtte, som Tyskland har ydet mellem den 1. januar 2007 og den 17. juli 2013 inden for rammerne af foranstaltning RP 2 i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF i forbindelse med den gentagne deltagelse i en bestemt messe eller udstilling, er uforenelig med det indre marked.

Artikel 3

Individuel støtte, der blev ydet under den i artikel 2 omhandlede ordning, og som på tildelingstidspunktet opfyldte betingelserne i en forordning vedtaget i henhold til artikel 2 i Rådets forordning (EU) 2015/1588 ⁽⁸¹⁾, som var gældende på tildelingstidspunktet, udgør ikke statsstøtte.

Artikel 4

Individuel støtte, der er ydet under den i artikel 2 omhandlede ordning, og som på tildelingstidspunktet opfyldte betingelserne i en forordning, der er vedtaget i medfør af artikel 1 i forordning (EU) 2015/1588, eller i enhver anden godkendt støtteordning, er forenelig med det indre marked, så længe den ikke overstiger den maksimale støtteintensitet, der gælder for denne støtetype.

Artikel 5

1. Tyskland tilbagesøger fra støttemodtagerne den uforenelige støtte, der er tildelt i henhold til den i artikel 2 omhandlede støtteordning.
2. De beløb, der skal inddrives, tilskrives rente fra den dato, hvor de blev stillet til rådighed for modtagerne, indtil de er tilbagebetalt.
3. Rente tilskrives med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i forordning (EF) nr. 794/2004 og Kommissionens forordning (EF) nr. 271/2008 ⁽⁸²⁾ om ændring af forordning (EF) nr. 794/2004.
4. Tyskland indstiller alle udestående betalinger af den i artikel 2 omhandlede støtte i henhold til ordningen med virkning fra datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

Artikel 6

1. Tilbagesøgningen af støtte, der er tildelt i henhold til de i artikel 2 omhandlede støtteordninger, iværksættes omgående og effektivt.
2. Tyskland sørger for, at denne afgørelse er efterkommet senest fire måneder efter, at den er meddelt de tyske myndigheder.

Artikel 7

1. Senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse sender Tyskland følgende oplysninger til Kommissionen:
  - a) listen over de støttemodtagere, der måtte have modtaget støtte i henhold til de i artikel 2 omhandlede støtteordninger, og det samlede støttebeløb, som hver enkelt af dem har modtaget i henhold til ordningerne
  - b) det samlede beløb (hovedstol og renter), som hver enkelt støttemodtager skal tilbagebetale

⁽⁸¹⁾ Rådets forordning (EU) 2015/1588 af 13. juli 2015 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på visse former for horisontal statsstøtte (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 1).

⁽⁸²⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 271/2008 af 30. januar 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 794/2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 82 af 25.3.2008, s. 1).

- c) en detaljeret beskrivelse af de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt, for at efterkomme denne afgørelse
- d) dokumentation for, at støttemodtagerne har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

2. Tyskland underretter Kommissionen om udviklingen i de foranstaltninger, der på nationalt plan træffes for at efterkomme denne afgørelse, indtil den støtte, der blev tildelt i henhold til de i artikel 2 omhandlede støtteordninger, er fuldt tilbagebetalt. Efter anmodning fra Kommissionen fremsender Tyskland omgående oplysninger om, hvilke foranstaltninger der er truffet eller planlagt for at efterkomme afgørelsen. Tyskland fremsender endvidere detaljerede oplysninger om de støttebeløb og de renter, der allerede er tilbagebetalt af støttemodtagerne.

Artikel 8

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Tyskland opfordres til omgående at videresende en kopi af denne afgørelse til støttemodtagerne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. maj 2017.

På Kommissionens vegne
Phil HOGAN
Medlem af Kommissionen
